GIẢI-CHẤP NƯỜI HỒN, 2 Juin 1926 — MỖI SỐ : 0$04 — NGÀY THỨ SÁU 26 NOVEMBRE 1926

Trung Bắc Tân Văn

DEPOT LEGAL INDOCHINE Nº 176

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

GIÁ MUA BÁO

	1 năm	6 tháng	3 tháng	1 tháng
Bắc-kỳ, Trung-kỳ, Ai-lao, Nam-kỳ, Cao-miên, Thuộc-địa Pháp	8$00	4$00	2$00	1$00
Ngoại-quốc	14.00	7.00	3.50	
Các làng và các công-sở	10.00	5.00	2.50	

Bạn mua báo sẽ kể từ ngày 1er hoặc ngày 16 mỗi tháng.
Các ngài mua báo xin gửi trả cho hẳn trước.

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur: P. E. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef: PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant: NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique:
TRUNGBẮCTÂNVĂN HANOI
TÉLÉPHONE Nº 180

PUBLICITÉ
Tarifs spéciaux suivant catégories d'entreprises ou de produits.
Prix moyens, dernière page:
Une seule insertion. . . . . 0$30 le c/m
Contrat annuel
Par centimètre et par insertion. 0$15 le c/m
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
Petites annonces classées. . . 0$20 la ligne

Về việc cứu-tế nạn dân bị lụt

(Tiếp theo)

Thương thay! Mấy mươi vạn đồng bào mình trong ba tỉnh chìm nổi lênh đênh dưới dương không có cơm ăn, không có việc làm, anh than với em, trẻ mếu với già, chỉ còn có một lối cầu sinh là trông cậy về cái lòng tương tuất tương trợ của kẻ cùng nước cùng nòi, cái ơn cứu nạn phù nguy của kẻ ăn trên ngồi trốc, mà nếu cái công việc cứu tế lại chỉ có tiếng mà không có miếng, có hư văn mà không thực sự như kể ở trên kia, thì cái nông nỗi sống dọa thác đày, biết lấy gì mà thoi-thóp cầm hơi, lấy gì mà ăn làm vụ lúa sang năm, cho còn chút thân tàn mà lại hòng được trông thấy có ngày bỗ nhỏ bịch to, trâu cày ruộng cấy! nếu quả đến thế thật thì quốc-dân ta ai mà còn có chút bụng từ bi trắc-ẩn liệu có thể đang mặt nhìn không? Hội-đồng cứu-tế chủ-trương một cái lý tưởng nhân-đạo bác ái, liệu có thể bịt tai làm điếc, bưng mắt làm đui không? Mà trên chính-phủ lo cái trách-nhiệm chăn dân, điều lợi của dân lo làm cho xong, điều hại của dân lo trừ cho tuyệt, liệu có thể điềm nhiên tọa thị mà không chút đau ngứa động lòng không?

Kỳ giả dám xin thay lời mấy mươi vạn đồng bào nạn-dân bị lụt mà tỏ cáo với Chính-phủ, khẩn cầu với hội-đồng cứu-tế rằng: những số tiền quyên trợ của các nhà hảo tâm gửi đến lần lượt được chừng nào thì xin cứ mỗi tháng một kỳ phân phát ngay bằng tiền cho nạn-dân bị lụt, mà cách phân phát nên làm cho cực kỳ giản tiện phân minh. Cái số người khốn khó vào hạng được đi lĩnh chẩn không cần phải sức về phủ huyện, đòi hỏi lý dịch, sinh ra phần nhiều lôi-thôi; hiện nay tỉnh nào cũng đã có một bản số liệt kê nhân-khẩu, ruộng đất, tài sản từng nhà, mỗi làng mỗi quyển lưu tại quan-nha, cứ chiếu trong bản sổ ấy mà điều-tra, cũng có thể biết được nhà nào đông miệng ăn, nhà nào ít miệng ăn, nhà nào nhiều ruộng đất, nhà nào ít ruộng đất, nhà nào có tài-sản, nhà nào không tài-sản, những nhà ít miệng ăn hoặc chủ nhà không phải là hạng già-nua tàn-tật, những nhà có ruộng đất được từ mươi mẫu trở lên và những nhà tài-sản khá-khá thì dù nay có gặp cơn cát bay sông lở cũng chưa đến nỗi không lần được từng bữa qua ngày, đó tức là những nhà vào hạng không được đi lĩnh chẩn; những nhà ấy chỉ xin cho vay mỗi mẫu hai đồng bạc để làm vốn làm vụ lúa sang năm, xin bắt các nhà phủ huyện phải chiếu trong sổ kê liệt từng tên, giao cho quan sở-tại đi mỗi tổng một ngày, gọi từng tên ra đình trình thẻ thuế thân, ký tên vào sổ mà nhận lấy số tiền cho vay đó; còn những nhà đông miệng ăn hoặc tuy ít miệng ăn mà chủ nhà bị là người già-nua tàn-tật, những nhà chỉ có độ năm ba mẫu ruộng và những nhà tài-sản không có bao nhiêu, thì gặp phải những lúc trời làm cát-sử như thế này không còn có kế gì sinh-nhai xoay-xóa được nữa, đó tức là những nhà vào hạng được đi lĩnh chẩn; những nhà ấy thì xin người cái số tiền cho vay mỗi mẫu hai đồng để làm vốn mua giống cấy ruộng, lại phải mỗi tháng mỗi kỳ phân phát túy với số tiền quyên trợ được ít nhiều, cũng xin bắt các nhà phủ huyện phải chiếu trong sổ kê liệt từng tên, mỗi kỳ phát chẩn thì quan sở-tại phải đến từng làng, gọi từng tên ra đình trình thẻ thuế thân, ký tên vào sổ mà nhận lấy số tiền phân phát. Dân có được đồng tiền cứu tế thì tự khắc có gạo mua muối của nhà buôn đem đến bán cho ngay, việc buôn bán là một việc cạnh-tranh, quyết không sợ ai bán giữ giá được một mình mà dân phải cứ lo ăn dần. Cứ như thế lần-hồi mà dân dần có thể thoát nạn qua cầu, an cư lạc nghiệp được: xin chính-phủ nghiêm sức cho các quan phủ huyện phàm những việc tranh tụng nhỏ-nhặt phải hòa giải ngay lập tức, mà cấm giới không được khiến nại lôi-thôi gì nữa để cho dân được có thì giờ đầy đủ mà lo bề nông-vụ cho cập kỳ. Về việc cày cấy mùa tới nay là việc quan-hệ thứ nhất cho sinh-kế nhân dân sống chết trông về đấy; cũng xin chính-phủ khẩn sức cho các quan phủ huyện phải đi tuần xét trong hạt, xem đường nước của các khu ruộng chỗ nào nên đắp chặn, chỗ nào nên khơi đi, đốc suất cho dân làm, để vụ lúa sang năm khỏi lo thất bát.

Thiết tưởng có được như thế, thì các nạn-dân bị lụt mới giữ khỏi cái nỗi đói khổ lúc này mà có cơm ăn, có việc làm, lại lo-lắng được nông-vụ cho sinh-kế khỏi-phục lại như thường; chính-phủ đối với nạn-dân mới thật là trọn cái chức trách chăn dân, hội-đồng cứu-tế mới thật là thỏa cái mỹ ý làm phúc làm lành, mà cái đồng tiền của các nhà hằng-tâm hằng-sản quyên trợ ra mới thật không phải là đồng tiền vô ích vậy.

T.

Việc Thế-giới

(ĐIỆN TÍN)

Ngày 23 novembre 1926

Nước Pháp

Mệ thái

Đã mộ một trái-khoản bảy mươi nhăm triệu franc ở nước Thụy-sĩ. Số tiền xin mua trái-phiếu được gấp hai mươi lần số tiền đã định.

Một cuộc bay

Thủy-quân hàng không đại-tá Bernard đã tới Madagascar, để là cuộc bay thử nhất từ nước Pháp đến đảo Madagascar. Đại-tá định kế cứu việc đặt đường giao-thông cho các thuộc địa bằng thủy-phi-cơ.

Syrie

Quan tổng ủy viên

Quan tổng ủy-viên nước Pháp Ponsot đã vào kinh thành của dân Alouites.

Một tin đồn

Vì tin đồn rằng nước Ý sẽ thay nước Pháp trong việc ủy-quyền quản trị đất Syrie, làm cho ở Syrie rất là náo-động. Cả đến những dân Hồi-Hồi phản kháng việc trú binh Pháp, cũng nói rằng thà cứ để như bây giờ còn hơn. Báo *Mokkadel* là một tờ báo phản đối chính-phủ, cũng phản kháng việc bất kỳ nước Ý được ủy quyền quản trị.

Nước Anh

Việc thợ mỏ

Chính-phủ Anh đã đệ nghị-viện một bản dự án luật-pháp về việc đặt một tòa án trọng tài để xử các việc phân-tranh trong nghề mỏ. Số thợ mỏ trở lại làm việc một ngày một nhiều hơn. Có lẽ trong tuần lễ này các mỏ sẽ xuất sản được bằng một nửa ngày thường.

Nước Đức

Cái vấn-đề trách cứ về việc chiến tranh

Các chính-đảng về phe tư-bản có đệ trình nghị-viện một khoản xin chính-phủ xét xem cứ như cái thể-lệ của hội Vạn-quốc và tòa thẩm-phán quốc-tế thì sẽ thể đệ trình hội ấy và tòa ấy nghĩ xử về cái vấn-đề trách-cứ nước Đức trong sự gây nên cuộc đại chiến mới rồi, được đến thế nào.

Nhật-bản

Một cuộc đón sảo

Các quan Nhật-bản định đến mùa xuân sang năm thì tổ-chức một cuộc đấu xảo các sản vật Nhật-bản tại Đông-bộ Pai-chân.

Việc giao-tế với nước Ba ly

Nước Ba-ty đã ưng-thuận việc đặt một bộ sứ thần Nhật tại Téhéran.

Mexique

Tình thế chính-trị

Chính-phủ Mexique cấm rằng bọn buôn súng lậu không có lấy nước Mexique làm nơi sào huyệt.

Ở Huerta có tin rằng nhân-dân khởi loạn phần đối cái chính-sách của quan tổng-thống Calles.

A. R. I. P.

SỐ CƠM DÙNG TRONG MỘT NĂM

Cứ như một biểu tổng-kê của ông Talman, chánh phòng Phong vũ ở Hoa kỳ mới đây, thì mỗi năm trên thế giới có tới 16 triệu cơm dùng và mỗi giờ ban ngày ban đêm có 360.000 cái chép không ở chỗ nào thì ở chỗ khác cả.

Giáo sư lại tính ra số tiền hại của thế giới trong một năm về những trận mưa to gió lớn mất 160 triệu dollars. Số hoa lợi bị hại về mưa đá mỗi năm tính tới 16 triệu dollars. Nhưng ở nhiều miền khác, các cơn dông lại có ích, vì ở những miền ấy chỉ khi có cơn dông, giời mới đổ mưa xuống, để có nước cày cấy.

Việc Trung-hoa

Ngày 19 Novembre

Cuộc hội nghị Thiên-tân

Ngô-bội-Phu, Tôn-truyền-Phương, Diêm-tích-Sơn đều khuyên Trương-tác-Lâm đứng làm lĩnh tụ cho Bắc-dương phái, soạn kết các quân đội, Tôn Trương lên làm tổng suý, để hết sức đánh quân cộng-sản.

Trương đã ủy Lương-sĩ-Di, Phan-Phục, Giáp-sang-Xước trả một khoản tiền quân phí là một nghìn vạn đồng.

Trương đã quyết nghị cử Thang-ngọc Hân giúp Diêm-tích-Sơn đánh quân Phùng-ngọc-Tường ở miền tây bắc; cử Trương-học-Lương, Hàn-lân-Xuân giúp Ngô-bội-Phu phản công, và cử Trương-tôn-Xương Chế-ngọc Pháo giúp Tôn-truyền-Phương. Cử Từ-nguyên-Toàn làm tổng chỉ huy.

Trương tuyên ngôn hãy chờ xem cuộc chiến tranh đông nam kết thúc ra sao đã rồi sẽ bàn định về chính cục.

Phùng-ngọc-Tường đánh Thiểm-tây

Phùng-ngọc-Tường đã mang quốc dân quân qua Ninh-hạ vào đánh Thiểm-tây. Hiện tình Thiểm-tây rất là nguy cấp.

Bộ sự-vụ cuộc quan thuế hội nghị đã dự bị cuộc hội nghị với sứ-toàn. Tuyên ngôn rằng nếu các nước còn muốn có sự-vụ, thì Trung-hoa tự định lấy thuế-lệ.

Quân Bắc phạt toàn chiếm được Giang-tây và Hồ-bắc

Toàn hạt hai tỉnh Giang-tây và Hồ-bắc hiện quân Bắc phạt đã chiếm được cả. Quân đảng đang quyết đòi chính-phủ đến Vũ-hán, yêu cầu các nước phải công nhận.

(Dịch báo Tân)

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI. — Nhờ ngài làm ơn chỉ bảo cho tôi một điều pháp luật như sau này:

Nguyên từ năm 1924 ông huyện có sức giấy giao cho chánh tổng tổng tôi đi khai các hạng môn bài trong hàng tổng, về sau lại sức giấy giao chánh tổng đi thâu nộp các hạng thuế ấy, mà chánh tổng đã đi lấy lại hai lần gạch ở làng số tại nhà chánh tổng, mà cho tên B và tên C cùng là thân thuộc người nhà chánh tổng cả. Nguyên tôi có người phó tổng cùng làm việc với người chánh tổng thời tôi báo phó tổng lên khiếu giáo ở huyện, thời ông huyện sai nha về khám biên, hiện hai lò gạch ấy vẫn đương đun, đã lập biên bản rồi và đòi tên B và tên C cũng đều nhận cả, nhưng nói rằng đun để đem về làm ở nhà chứ không bán cho ai cả, rồi ông huyện xử xét thế nào, hầu lên quan trên sáo về đình cứu. Vậy người phó tổng muốn thưa lại thì phải thưa tại đâu và sự thể thế nào xin ngài chỉ bảo tỏ rằng cho tôi được biết thì tôi cám ơn lắm.

LỜI ĐÁP. — Người phó tổng có thể làm đơn bằng thư *recommandé* mà gửi thẳng lên quan Chưởng lý Hanoi.

Nếu thật người chánh tổng làm những điều mà ông kể đó, thì người ấy phạm vào những điều luật thứ 96, 104 và 110 trong bộ Hình-luật Bảo-hộ như sau này:

Điều 96 « Người công chức hoặc người đại-lý của người công chức, hoặc thừa-phát-lại, hoặc chức định-nhiệm thừa phát-lại hoặc người thừa sai thu tiền cho quan hành chính, hay là thu cho người lĩnh trưng của quan hành chính mà tự mình phạm tội phá lạm như là: sức thu, hoặc sách thủ, hoặc nhận lấy những của mà mình đã biết rằng không nên lấy, hoặc phê thu những của không nên thu, thì vô luận là lấy danh nghĩa gì mà thu lấy, đều bị phạt giam từ 2 năm đến 5 năm và phạt bạc gấp hai số tiền phá lạm.

Người phá lạm lại bị nghị xử thường hoàn cái số thu lấy trái phép ấy cho người bị hại và khi số tiền thu lại phải bồi thường hại nữa. »

Điều 104 « Người công chức nào bị xét ra quả ăn lậu số định trong bạ mình để trốn thuế thì phải bị phạt giam từ 6 ngày đến 2 năm và phạt bạc gấp hai số thuế ẩn lậu. »

Điều 110 « Luật này gọi công chức là nói gồm tất cả các viên chức thuộc về hàng thượng cấp quan lại, quan tỉnh, phủ huyện cùng là các chức dịch về tổng chức hương chức, về ngạch tư-pháp cũng như ngạch hành-chính.

Ph. h-L.

HẢI ĐÀM

Lý sự cùn đến!

Ông mọt Sè là một nhà học tài lão luyện, nhưng nhờ được cái chất sảo ông nên người vẫn kéo tết, da vẫn hồng hào, mái vẫn đỏ, v. v...

Một hôm ông ngồi luyện linh đơn nghe thấy tiệu con học bài nghiện thuốc phiện thì gầy gò, ốm yếu, da bủng, môi thâm, mắt trắng giã... Ông không chịu là phải, tức quá, hôm sau ra trường hỏi lý thầy giáo... Thầy giáo thấy thế phì cười nhưng cũng chiều ý ông mà bảo: « Dạ thì con ông học sai, tôi dạy là phần nhiều người nghiện thì thế chứ không phải hẳn hết!... » Ông nghe qua mới bằng lòng, quay lưng đi và lẩm bẩm:

« Ừ! có thế chứ!...»

Thế mới biết lý sự cùn đen ghê thật!

Thoại Phong

CÁI CÔNG-DỤNG CỦA CÁC PHÍM ẢNH TRONG KHOA Y-HỌC

Trước đây vô-tuyến điện có báo tin rằng Ông Louis Lumière đã chiếu tại Khoa-học-hàn-lâm viện một phim ảnh, mỗi khi có một việc cử-động không những mắt thường thấy hình, mà tai lại nghe thấy tiếng nữa.

Bữa ấy chiếu một buổi báo sĩ Latembacher diễn giải về quả tim. Những lời báo sĩ đã giải cử tọa ngồi xem phim ảnh nghe thấy rõ ràng.

Có những phim ảnh vừa trông vừa nghe ấy, thì giờ một vị danh sư, chỉ diễn giải một buổi, là có thể đem chiếu lại mấy lần, ở mấy nơi cũng được. Lại còn một điều rất tiện lợi nữa, là trong một buổi diễn giải công việc xảy ra dần dần trong hàng tháng hàng năm, có thể thu quát cả vào trong một buổi diễn giải được. Đại khái như muốn khảo-cứu về một chứng bệnh, học như lối thường bây giờ, muốn xem xét bệnh ấy nó phát hiện ra và nó kết liễu thế nào, người học giả tất phải dạng công theo dõi hàng tháng hàng năm, mới có thể hiểu rõ được. Trong một phim ảnh như phim ảnh chiếu mới rồi, thì có đủ sẵn hết cả các điều trí thức nên biết, và các thời kỳ của một cái bệnh từ đầu đến cuối. Ba phút đầu thì giải giảng về sinh lý học, rồi sau mới giảng đến các cách xét bệnh, giáo-sư đã mấy nghe vào tim nghe thấy những gì, thì tiếng cử động ấy lại chuyển lên cho mình nghe thấy, mà trong một chốc lát mình được trông và nghe việc xét mấy người đau khác nhau. Lại đến cách trị bệnh, mỗi cách hiệu nghiệm thế nào, cũng trong chốc lát mình được mục kích cả. Nói tóm lại công việc hàng sáu tháng, một năm, ánh đã đến mà thu vào trong một phim ảnh đem chiếu cả trước mắt mình. Một phim ảnh như thế thì có biết bao nhiêu thời giờ sau học giả.

CÁC HOÀNG-THÂN XIÊM-LA QUA ĐÔNG-DƯƠNG

Ngày 24 novembre

Các hoàng thân Xiêm-la đi ô tô ở Pnom-penh đến đã tới Saigon ngày hôm nay hồi 13 giờ, quan Tổng-đốc Nam kỳ có đi đón các ngài ở chỗ đường cương giới Cao-miên. Quan Thống-đốc đã tiếp các ngài tại phủ Toàn quyền, và quan quyền Toàn quyền có mời các ngài ở tại phủ. Các ngài lưu lại ở Saigon ngày 24, 25 và 26 novembre, và sẽ đi thăm các công cuộc kỹ nghệ, nông phố, sáng các công cuộc xã-hội và khoa-học.

VIỆC HANOI

7 giờ 23 độ
15 giờ 25 độ

Giá thóc gạo!

Gạo hạng nhất, mới tạ	11	90
nhì, —	11	40
ba, —	10	50
Thóc hạng nhất, —	7	20
Hạng nhì	7	50

Giá ngày 25 Novembre 1926. giá bao ở kho Nhà-nước định là 13$70.

Thị giá quốc trái:

Ngày 23 Novembre 1926

3 %, hoàn dân		62	1.50
3 ½ %, hoàn dân		82	1.05
4 %, vĩnh viễn	1917	48	1.10
4 %, »	1918	47	1.00
6 %, »	1920	69	1.00
5 %, hoàn dân	1920	72	1.00
4 %,	1925	83	1.00

Ngày 24 Novembre 1926

5 %, vĩnh-viễn		59	1.20
5 %, 1915-1916		56	1.35

Tin tàu. — Tàu *Song-bo* đến ngày chủ nhật 28 novembre hồi 10 giờ sáng ở Haiphong sẽ chạy đi Canton đường Holhow, Fort Bayard và Hongkong.

Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyến xe lửa 20 giờ 7 phút tối thứ bảy 27 novembre.

Tàu *Chantilly* mang thư sang Pháp trừ các vật khai giá không kể, đến ngày chủ nhật 28 novembre hồi 7 giờ sáng ở Haiphong sẽ chạy đi Saigon do đường Tourane.

Các thư từ ở Hanoi sẽ đem xuống Haiphong chuyến xe lửa 20 giờ 7 phút tối thứ bảy 27 novembre 1926.

Hội-chợ Hanoi. — Còn có ba hôm nữa là đến Hội chợ đấy. Đúng 9 giờ hôm chủ nhật 28 novembre thì quan quyền Toàn-quyền Pasquier và quan Thống-sứ Robin đã đi thăm mấy sở đấu-diễn Tây ở tỉnh Sơn-tây, đến thứ sáu này các ngài lại đi thăm hai sở đấu diễn của hai ông Tây nữa ở Phủ lý M. Borel là chủ một đồn điền lấy sẽ đấu tiếp các máy.

Việc gửi các giấy có khai giá tại sở Bưu-điện. — Trong địa-hạt Đông-dương, phàm các giấy má tuy nó không có giá trị gì (như là văn-tự cầm-cố, các giấy trả tiền càng là các giấy khán cũng trong-tự như thế) đều có thể gửi theo cách khai giá (valeur déclarée) nhiều theo số tiền tùy theo các giấy ký, nhưng chỉ được hạn định một trăm là cùng. Cách thức gửi và giao cho người lĩnh nhận thì các giấy má ấy cũng kể như thư tờ có đựng giấy khai giá (valeurs déclarées).

Các giấy bạc, các giấy có tiền cùng các giấy khác bất cứ là không đề tên người lĩnh nhận hay có, cũng là những vật thư nó không có giá trị gì, theo như luật hãy giờ cứ bỏ vào trong thư là được khai giá thì lễ gửi bằng hộp cũng được khai giá như thế.

Người trúng số 10.000 và người trúng số 4.000 đồng. — Hay đã có tin rằng người trúng số 10.000 đồng và cuộc số số các hội tương-tế Nam - kỳ vừa rồi, là một người *chauffeur* ô-tô cho thuê, tên là Lê-văn Bòi, ở Nam-kỳ, hiện đã có ba con. — Nhiều người đoán rằng chắc người trúng số này sẽ trở nên là một ông chủ ô-tô vận tải chứ chẳng không.

Còn người trúng số 4 000 đồng là một người buôn hàng *đăng ten*, tên là Ngô-văn-Tỵ, nhà số 60 phố Amiral Dupré, Saigon.

Người trúng số ấy, sau khi lĩnh tiền, có để ra 100 đồng cùng vào các hội Tương-tế.

Sở hàng-không. - Bắt đầu từ ngày 1er novembre 1926 tương vận tải bằng phi cơ từ Saigon đến Savannakhet bắt đi, vậy các đạo nghị - định số 4792 ngày 19 décembre 1925 số 540 ngày 9 février 19.6 và số 1584 ngày 14 avril 1926 nay đều bãi đi cả.

Các bạn lính Tây Nam làm việc về đường hàng-không ấy, tới từ ngày 1er novembre 1926 lại đều được quyền nhà binh.

Các dụng-cụ vật-liệu về đường hàng-không ấy thì nay do quan Thống-soái xét xem cho để vào các sở hàng-không nào của nhà binh ở Đông - dương tiện dụng thì để.

Sẽ phi-tổn về việc thuyền các người làm và các dụng-cụ thì do số tiền đã định để chi về đường ấy chịu (công quỹ chung, chương thứ II, điều thứ I và III)

Các xưởng máy bay, sở máy bay và các thứ máy móc về đường hàng-không Saigon — Savannakhet trước, thì sau này sẽ do lệnh quan Thống-soái liệu xét chuẩn dùng.

THIẾT-HOA-TIÊN SỬ đã ra đến số 4
Mỗi cuốn 0$06 :

Kỹ-thác xá ở các trường Cao-đẳng tiểu học. — Điều 245 trong bộ luật học nay bổ khuyết như sau này :

« Phàm các giáo viên ở các ngạch thực thụ, ngoại các việc dạy học ra, nếu có đơn xin thì có thể được kiêm việc giám thị trong ký-túc-xá của một trường độ nhị cấp. Như vậy thì các viên ấy được nuôi ăn và lại có thể được phụ cấp nhiều ít tùy theo cái việc giám thị của mình làm thêm.

Đường hỏa-xa Hanoi — Nacham. — Bắt đầu từ ngày 1er décembre đường hỏa xa Hanoi — Nacham đổi giờ và máy chuyến. Chuyến xe số 11, xe chở hành khách, vẫn chạy 6 giờ sáng. Chuyến xe số 17, tàu vét chạy 10 giờ 10, trước đỗ ở Ga-lâm 45 phút, nay chỉ đỗ số 2 phút thôi. Chuyến xe số 13 chở hành khách vẫn chạy 12 giờ 59. Chuyến xe số 19, tàu vét chạy 15 giờ 27 trước đỗ ở Ga-lâm ngót 2 giờ, bây giờ chỉ đỗ ở đấy có 45 phút. Chuyến xe số 15, chở hành khách chạy hồi 18 giờ 17, trước khi không đỗ ở Phố-tự-sơn, bây giờ có đỗ ở Phố-tự-sơn.

Tòa án binh. — Phiên tòa án binh sau đã định vào ngày thứ năm 16 décembre 1926 do quan đại tá Angeli hầu tọa.

Chó săn muốn bán. Hỏi ở nhà báo.

Docteur-Médecin Nguyễn-khoa-Bắc-Sĩ Sarraillé
65 nhà 5, phố Thợ-nhuộm, Giây nói 295
Xét nghiệm máu-mủ, đờm-rãi, phân, nước tiểu, bằng kính hiển-vi.
Chữa bệnh ho lao, bệnh giang-mai, bệnh sốt, bệnh đau dạ dày, đau ruột, bệnh dân-bà và trẻ-con, vân vân.
Bắt được tiếng An-nam, không phải dùng thông-ngôn.
Thứ ba, thứ năm, thứ bảy khám bệnh từ 9 giờ đến 6 giờ 30 chiều.
Trừ ngày Chủ-nhật, còn ngày nào cũng từ 9 giờ trưới đến 12 giờ trưa, có hẹn ngày xem cho bệnh-nhân đến chữa. 5254

Phần thứ hai, quyển thứ hai và thứ ba đã xuất bản rồi. — Quyển tiểu-thuyết xã-hội « *Những kẻ khốn nạn* » của ông Victor Hugo phần thứ hai quyển thứ hai và thứ ba (*Les Misirables de Victor Hugo, 2e Partie, Livres 2 et 3*) đã xuất bản rồi. Quyển này dầy 237 trang, giá bán 0$ 50

Các ngài ở xa gửi mua, xin đính thêm tiền cước gửi recommandé đó 0$20

Cả 7 quyển, từ hồi đầu, 5 quyển từ số 1 đến số 8, phần thứ nhất và hai quyển phần thứ hai, giá sách 3$35 và 0$70 tiền cước, cộng 4$05.

Ngạch học chính. — M. Vũ-đình-Tuyết, cố nắng thành - chung, nay được bổ giáo-học tập sự.

M. Phạm-văn-Đạt, cố bằng sơ-học Pháp-Việt, nay bổ dạy tạm thay M. Hoàng-quang-Thụy, tại trường Hà-châu, phủ Phú - bình (Thái-nguyên), phải vào nhà thương.

M. Phạm-gia-Lộ, giáo-học thí-sai ở Xuân - canh (Phúc - yên), nay được nghỉ dưỡng bệnh 45 ngày.

M. Đặng-đức-Cẩ, cố bằng Sơ-học Pháp-Việt, nay bổ dạy tạm thay M. Đặng-ngọc-Nhu, giáo-học Hưng-yên, phải vào nhà thương.

M. Phạm-đức-Tế, giáo - học hạng tám ở Tiêu - hưng (Thái - bình) nay được từ dịch.

Mở trường. — Tại Hưng-yên, nay mở ra các trường Pháp-Việt sau này :

A) — Một trường ở huyện lị huyện Văn-lâm,

(B — Một trường ở huyện lị huyện Yên-mỹ.

Trường sơ-đẳng huyện Kim-động (Hưng-yên) nay làm trường Pháp-Việt kiêm-bị.

THIẾT-HOA-TIÊN SỬ đã ra đến số 4
Mỗi cuốn : 0$06

Ngạch giáo-học Tây — M. Thái-nguyên-Đào có bằng *Brevet Supérieur* giáo-học tập sự bậc Cao đẳng tiểu-học Pháp-Việt tại Trung-kỳ, nay sẽ giáo-học tập-sự ngạch giáo-học bực tiểu-học Đông-dương (ngạch Tây) và vẫn lưu chức tại Trung-kỳ.

M. Phạm-văn-Bang, có bằng *Brevet Supérieur*, giáo-học tập-sự bực Cao-đẳng tiểu-học Pháp-Việt tại Bắc-kỳ nay bổ giáo-học tập-sự ngạch giáo-học bực tiểu-học Đông-dương (ngạch Tây) và vẫn lưu chức tại Bắc-kỳ.

MM. Lê-thành-Ý và Ng-thức Quỳnh có bằng *Brevet Supérieur* và bằng Sư-phạm (certificat d'aptitude pédagogique) giáo-học hạng nhì bực Cao-đẳng tiểu-học Pháp-Việt, nay bổ giáo-học tập sự, ngạch giáo-học bực tiểu-học Đông dương (ngạch Tây) và vẫn lưu chức tại Bắc-kỳ.

Hai á giang-há nhảy xuống hồ Gươm. — Thu ba vừa rồi, lại có hai à, là hai á giang-há trốn vé, nhảy xuống hồ Gươm, bỉnh nhau cũng muốn tự tử ở lan nước thiêng liêng đó, coo nó được toàn danh tiết trinh bạch! Một á nắng nước đã khá no, còn một á ý chừng còn đang-đăng vì nỗi ngại rét-mướt, nước buốt lắm; thì có người đội sen gái đến tóm cả hai, dẫu về sở cảm, rồi lẫu xanh lại phó cho về lẫu xanh.

CÁC NHÀ DÙNG ĐỒ ẢNH NÊN BIẾT

Vì hiệu báo chế Montès, 54 phố Paul Bert, Hanoi mua nhiều, và mua được rẻ, nên hiệu ấy lại có thể bán được các chất Hyposulfite de Soude, Bisulfite de Soude, Sulfite de Soude, Hydroquinone, và tất cả các thứ dùng vào nghề ảnh, theo giá rất rẻ.

Viết thư mà hỏi giá.

AI LÀ NGƯỜI BẮC KỲ CŨNG CẦN PHẢI BIẾT !

Một quyển sách có 3 đạo nghị-định của quan Thống-sứ Bắc-kỳ :

1° *Ngạch thuế-thân ở Bắc-kỳ sửa đổi lại.*

2° *Việc khẩn đất ở miền trung-du và thượng-du Bắc-kỳ.*

3° *Ngạch thuế điền-thổ sửa đổi lại.*

Mỗi quyển . . . . 0$15
Tiền cước thường . . 0.05
Tiền cước Recommandé thêm 0.10

Thư và mandat gởi cho :
M. LÊ-NGUYÊN-ÚC
61-63, Rue du Coton
HANOI
5781

Cuộc đánh quần thi lấy giải quán quân (hai người) — Đến ngày 23 novembre 1926 trường Thể dục nhận được những đơn này tính nguyên dự cuộc :

MM. Bích-Sỹ (Bắc-ninh),
MM. Huấn-Minh (Haiphong).
MM. Xước-lâm (Trung-bảo).
MM. Di-Thiệt (Trường Cao đẳng).
MM Bích-Mẫn, Tông-Hương, Ngọc Thanh, Đỗ Soubrier (Pháp-kỳ thể thao).
MM. Hòe-Samuel, Hợi, Khê (Trường Thể-dục).

Đúng 8 giờ tối hôm 23 novembre 1926, trường Thể-dục đã rút thăm chia cuộc đánh quần. Hễ ai có các nhà đại-biểu của hội Trung-hòa và hội Bắc-kỳ Thể-thao đến chứng kiến.

Bắt đầu tranh đấu từ 8 giờ sáng ngày chủ nhật 28 novembre 1926

Lần thứ nhất (1er tour)

Hồi 8 giờ, MM. Di - Thiệt đấu với MM. Bích-Mẫn. MM. Ngọc-Thành đấu với MM Xước-lâm.

Lần thứ nhì (2ème tour)

Hồi 9 giờ, MM. Bỗ-Soubrier sẽ đấu với MM. Hòe Samuel; MM. Tông-Hương đấu với MM. Hợi, Khôi.

Hồi 10 giờ, MM. Huấn Minh sẽ đấu với bọn MM. Di-Thiệt hoặc Bích-Mẫn; MM. Bích-Sỹ sẽ đấu với bọn MM. Ngọc-Thành hoặc Xước Lâm.

Lần thứ ba (demi-finale) và lần cuối cùng (*finale*) sẽ bắt đầu từ 2 giờ chiều.

Trường Thể-dục lại cáo

THIẾT-HOA-TIÊN SỬ đã ra đến số 4
Mỗi cuốn : 0$06

Việc người Khách lừa hai ngàn đồng. — Trong một số báo trước bản quán đã thuật việc một người Khách là Quang-sheou-Long ở phố hàng Bồ làm công cho nhà De la Pommeraye, giả mạo lừa cả mất 2000 đồng trốn đi mất. Từ bấy đến nay y một-tham cho đi tìm nó mãi mà ấy chưa thấy. Cứ như nhà De la Pommeraye thì ngờ đâu người Khách ấy có qua Đồng-đăng mới rồi, mà đã trốn về Tàu mất rồi.

PARFUM des HUMANITES
(Cô-Kế Trang-Hoa)
Soạn-giả : E. VATRAC
Dịch-giả : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Vừa chữ Tây vừa chữ Quốc-ngữ đối nhau, giá mỗi quyển . . . 2$00
Chữ Tây riêng hoặc chữ Quốc-ngữ riêng, giá mỗi quyển 1.00
Ở các tỉnh, xin đính thêm tiền cước gửi Recommandé : 0$30 thứ 2$00 và 0$20 thứ 1$00
BÁN TẠI BẢN-QUÁN

Lại một công-tử ăn tường. Ngày 20 novembre vừa rồi, có một chàng ăn bận ra dáng công-tử lắm, xưng là giáo-sư dạy tiếng Anh ở Haiphong lên, vào một khách-sạn kia ở phố hàng Bông, bảo dọn cơm ăn, gọi lấy rượu cực ngon uống, ăn uống nosay, lại gọi lấy xì-gà thượng-hảo hạng ra xơi, rồi bỉnh bông một cách mạnh bạo chẳng-chạo lắm. Hôm sau lại bảo cả khách-sạn dọn bàn cho 7 người khách qui đến ăn. Chủ hiệu đã tưởng có được món hời, hết sức sửa tiệc cho được thật sang. Khi gần tới giờ ăn, bỗng giả cáo ra ga đón một quan Tuần-phủ ở tỉnh xa về đợi tối một thôi. Thế là tay bẫy bàn tính thắng, chẳng thấy tăm tích đâu nữa. Thành thử bữa tiệc hôm ấy ế, mà bàn cơm hôm trước cũng mất tai.

Hiện chủ khách-sạn ấy đã phát đơn kiện, để truy nã cho ra cái chàng công-tử ăn tường kia.

Một cách dạy vợ. — Trần-văn-Nam ở số nhà 21, ngõ Tư dương, thấy vợ là Bích-thị-Liên, cứ hay nhàn lác mình đi vắng thì bỏ nhà đi chơi giăng gió, tức quá! Ngày 19 novembre vừa rồi, mới tức thì đánh cho vợ một trận rõ đau đớn, rồi lấy kéo gọt đầu vợ như nhà sư cho thật xì nhục mà chừa. Vợ xấu hổ quá liền trốn về ở làng Văn-quán tỉnh Hà-đông. Tên thì chồng lại đi trình làm rằng vợ ăn cắp mất 12 đồng và quần áo trốn đi mất.

Nay đã bắt được thị Liên giải ra tòa án xét hỏi.

Cần người làm việc

Sở Công-chính Cao-miên cần dùng độ 3, 4 người ngấm máy thạo (opérateurs)

Phải biết ngấm máy niveau và máy tachéomètre.

Lương những người ấy độ 2$50 một ngày, ngoài ra, mỗi ngày đi ra khỏi chỗ mình ở thường lại được tiền phụ-cấp là 0$60 một ngày nữa.

Ai muốn xin những chân ấy thì đệ đơn lên phòng quan chánh Kỹ-sư Công-chính Bắc-kỳ mà xin.

Đến ngày 30 novembre thì hết hạn nhận đơn. 5.961

CHỈ CÓ MỘT THỨ THÔI

Thuốc đau mắt vàng rất công-hiệu mà quý-khách đã hoan nghênh bấy nay thì ở trên lọ thuốc phải có hiệu rõ « *COLLYRE JAUNE selon la formule du Dr Cassaux* ».

Thuốc cũng vàng, giấy gián lọ cũng vàng mà giấy bọc cũng vàng, các quý khách nên đòi bằng được như thế thì mới khỏi nhầm. 9009

ĐÃ XUẤT BẢN RỒI :
« NHỮNG KẺ KHỐN NẠN »
(LES MISÉRABLES)
Soạn giả : Victor Hugo
Dịch-giả : Nguyễn-văn-Vĩnh
VĂN PHÁP VÀ VĂN QUỐC-NGỮ ĐỐI NHAU

GIÁ BÁN : Phần thứ nhất, quyển thứ 1, mỗi quyển. 0$50
— — 2, — . 0.45
— — 3-4, — . 0.35
— — 5-6, — . 0.45
— — 7-8, — . 0.65
Phần thứ hai, quyển thứ 1. — . 0.45
— — 2 3, — . 0.50
Tiền cước gửi Recommandé, mỗi quyển. 0.20
— cả 7 quyển gói làm một. 0.70

Quyển thứ ba và thứ tư, phần thứ nhất đóng nhập một.
— năm — sáu — —
— bảy — tám — —
— hai — ba, phần thứ hai —

CUỘC SỔ SỐ
của hội Trung-Bắc kỳ tương tế và hội Trung-Bắc kỳ nông công thương tương tế
(LOTERIE DE LA MUTUALITÉ)
Có 105 vé được trúng giải, chia ra như sau này :

1 vé được	. . . . .	5.000	$00
1	»	1.000	00
1	»	500	00
34	»	75	00
34	»	50	00
34	»	25	00

NƠI VÀ NGÀY MỞ SỐ. — Đến 17 Janvier 1927 thì mở số tại tòa Bắc-lý Hanoi
NƠI PHÁT TIỀN NHỮNG VÉ ĐƯỢC TRÚNG GIẢI. — Những vé được trúng giải thì lĩnh bạc tại nhà Đông-Pháp Ngân-hàng, Hanoi
GIÁ BÁN : mỗi vé . . . 1$00
Các ngài ở xa gửi mua, xin nhớ đính thêm tiền cước Recommandé tính như sau này :
Từ 1 vé đến 10 vé, tiền cước Recommandé : 0$20
Từ 1 vé đến 20 vé, tiền cước Recommandé : 0 30
Xin mua mau, mau, kẻo hết !!!!

Ăn cắp nhiều hàng. — Trương-văn-Thi, Phạm-thị-Lý, Trần-thị-Ban 4 vô nghề nghiệp, đều ở phố Huế, bị bắt được quả tang lấy nhiều hàng to lụa đáng giá 600 đồng của M. Ly-quang-Thay buôn bán đã thêu ở Trảng-tiền số 58.

Mất trộm. — Nguyễn-thế-Hiện, thư ký ở phủ Thống-sứ, bị kẻ trộm vào lấy mất quần áo đáng giá 25 đồng.

Vì bắt cẩn xuýt cháy. — Hôm kia vào hồi 5 giờ chiều, một người Tây đi xe nhà, khi đến đầu phố Cửa-bắc rẽ ra phố hàng Bông, đánh đi đâu bắt thuốc lá, đánh rơi vào thùng dầu xăng xuýt nữa bùng cháy. May đã được thùng dầu xuống đường, nên không can chi.

Đâm nhau vì một vần bài. — Ngày hôm qua, vào hồi trưa, Đặng-văn-Chất, 20 tuổi, làm thợ sạo ở số nhà 22 phố hàng Bạc, đến đánh bài ở một sới nhà không có người ở tại phố hàng Vải thâm, vì một vần bài mà sới nhau đến nỗi trong bọn đánh bạc có mấy người bắt binh rất đau đớn, đến khi chạy ra cứu là bị đâm theo mấy nhát. Tên thì đã đưa nạy vào nhà thương, xem mấy vết thương cũng nặng. Hiện mới bắt được hai người đâm Đặng-văn-Chất và tên coi cái nhà chứa đến đánh bạc đó.

Lừa cái giấy 100. — Nguyễn-văn-Sáo làm công cho hiệu Tự-lạc thuê Đỗ-huy-Chinh lừa một cái giấy 100.

Ngủ ô tô. — Trưa hôm nay vào hồi 11 giờ rưỡi, chiếc ô tô số T 1114 của sở Bưu-điện khi đi đến phố Gia-long rẽ sang phố Đồng-khánh thì dụng phải chiếc xe hàng số I P 314, mày người không việc gì.

Treo giấy ấy quyện của tòa án, sở Mật thám đã cho xét và một cái nan ô-tô xảy ra ngày 3 novembre hồi 7 giờ rưỡi tối ở đường Nam-định Nguyễn có một cái xe bò chở ire đi Hanoi, đến kilomètre 19 gần ga Thường-tín gặp một cái xe ô-tô ở Phủ-lý lên. Đêm tối ruột một người phu xe bò tên là Nguyễn-Trà, 40 tuổi người xã Tín-an. Xe ô-tô lấy cứ chạy nhanh không nhìn hỏi gì đến người bị thương. Có quan sở tại ra khám xét xong cho đưa tên Trà lên nhà thương Hanoi được 2 ngày thì chết. Nay sở Mật thám xét cũng chưa tìm được số xe ô-tô và người cầm máy xe ấy.

Nhân dịp về xem Hội-chợ

Xin mời các qui khách đời gót người đến hiệu chúng tôi mới mở ở tại 89, phố hàng Khay.

Bán đủ các thứ hàng tơ, lụa, hàng Tây, hàng Tàu, hàng Saigon, hàng Bombay và hàng Bắc-kỳ.

Xin mời các qui-khách chiếu cố cho.

NGUYỄN PẮC
N° 89, Rue Paul-Bert, Hanoi

L'Esprit de la chevalerie

Phim ảnh rất hay của hội «United artists» chiếu tại rạp Cinéma Palace Hanoi từ thứ tư 24 đến thứ ba 30 novembre 1926.

SÁCH MỚI XUẤT BẢN

LA COMPOSITION FRANÇAISE
ses exemples franco-annamites
của M. L. HOELLIER
Giáo-sư trường Bảo-hộ soạn riêng cho học-trò Việt-Nam
Bán tại nhà in bản-quán
Giá mỗi quyển. . . . 0$30
Tiền cước mỗi quyển . 0.12
Ai ở xa xin viết thư về cho
ông Bùi-xuân-Thành
61 — 63, *Rue du Coton* — Hanoi

Tin sau cùng

Thời thiết nước Pháp

Mấy hôm nay giới mưa mãi, ở bãi bể Roquevillière gần Nice đất lở. Nhiều nhà bị đổ. 20 người chết.

Sở chi thu tại nghị-viện Pháp

Thứ dân nghị viện đã ưng chuẩn số chi thu của bộ học-vụ. Số tiền chi tiêu tăng lên 10 triệu.

Cuộc đi quốc hội nghị nước Anh

Cuộc hội nghị đi quốc nước Anh đã xong công-việc. Hội đồng ưng cái chánh sách thanh-liêm quân bị.

Bệnh tình phế đế nước Đức

Ở Amsterdam có tin rằng phế đế nước Đức bị đau sưng cổ.

Bệnh tình hoàng-đế nước Nhật

Hoàng-đế nước Nhật bệnh tình lại nặng hơn trước.

Chiến sự ở Trung-hoa

Quân Phụng-thiên đóng ở Bắc-kinh khởi hành đi Nam-kinh đánh quân Quảng-châu.

(A R I. P.)

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Cháy ở tàu « Claude Chappe ». — Sáng hôm qua hồi 4 giờ rưỡi, phát hỏa tại tàu *Claude Chappe* trong khám số 3 ở về phía sau tàu. Tuy tuần lính thức ta hết các khe hầm để cho gió khỏi lọt vào được và chữa ngay lập tức. Các vải rồng của sở Cảm, của trại Khố-xanh, của đạo lính Tây, của trường Kỹ-nghệ đều ra chữa. Chừng quá 5 giờ thì tắt được hẳn. Xét ra phát hỏa ở trong một đống rác hầm ấy. Thiệt hại không mấy.

Lại có người buôn súng lậu. — Báo *France Indochine* có đăng rằng mấy hôm nay có sáu người lính mạch lộ Tây vào một hiệu Annam bán giấy mặc cả mua giấy. Một người thì bọn lấy làm hiếu cho chỗ nhà vào nhà trong rồi rất ở tài ra một khẩu súng lục giảm bán súng 24 khẩu nữa của bọn nó có đất đi. Người bán giấy không mua bèn lên thì bọn họ lên xe trốn mất cả.

Giải ra ngoại châu. — Ngày hôm qua, linh cẩn-sát bắt được người tên ấn máy đi lang-thang trong thành-phố thì đã điện cả về sở cảm để giải ra ngoại châu.

Đệ vào tòa án. — Những việc sau này đã đệ vào tòa án để xét.

Nguyễn-Xuân M. 26 tuổi bán hàng bè ở đường Lạch-tray phạm điều luật ngày 1er août 1905, đánh lừa bán những hàng hoa đã bán rồi.

Đào-tại-Xuân 19 tuổi và Đào thị-Thảo 17 tuổi, vô nghề nghiệp, nhà ở Bình-động, cùng bị thưa về việc ăn cắp.

Trần-xân-Phú 37 tuổi đi ở cho nhà số 69 phố Lò-lợn bị thưa lường-đảo.

Ngã ô-tô. — Vừa rồi ở đường Đò-ngư-triều có xảy ra cái nạn hai chiếc ô-tô va nhau, khách bộ-hành bị thương mấy người thì sở Mật thám đã xét làm biên-bản đệ vào tòa-án để xét.

Xe tay chở vật ô-uế. — Vừa rồi sở cảm làm biên-bản lĩ phu-xe Mai-văn-Thoát ở Ao-dương và Lê-khắc-Vân ở Hàng-bánh vì sinh để ba lần nghị-định của quan Đốc-lý thành-phố ngày 24 avril 1919 là tham liền phố những vật ô-uế trên xe kéo khách.

Đường kiệu hẹp, nếu các thầy cảnh-sát chịu khó bắt những xe tay chở vật ô-uế như thế thì chắc từ giờ trở đi không còn thấy bọ chở hộ lắm nhớp cả mắt nữa.

Đã xe trái lệ. — Đỗ-văn-Trang 18 tuổi nhà ở phố Lò-lợn phạm vi-cảnh điều 60 luật đi đường, nghĩa là đã xe trái lệ ở trước cửa một nhà hàng, thì cũng bị sở cảm làm biên-bản phạt.

Đánh rơi. — Ng-xuân-Bảo, 22 tuổi, làm nghề đốt lửa ở tàu « Tonkin » đánh rơi chiếc ví đựng thẻ căn-cước và sáu giấy má về vào hồi 17 giờ ngày 23 novembre.

M. Chapuis tạp ở Đại-thanh khách-sạn đánh rơi mất một chùm chìa khóa.

Có chiếc ví đựng giấy linh thuế-thân năm 1926 đã lên là Bùi-công-Dung và một chiếc thẻ sưu đinh Kiều-an đã lên là Vũ-văn-Chương đánh rơi ở đường thì đã có người nhặt nộp sở cảm.

Đính nhau. — Phạm-Hải, 26 tuổi, làm mạch-nó có đơn thưa là bọn Triệu, Phạm và đồng đảng đánh ý bị thương tích, Sở cảm còn đang xét.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiêu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Les misérables

(Suite)

...Plus tard, quand on n'y est plus, on s'aperçoit que ces rues vous sont chères, que ces toits, ces fenêtres et ces portes vous manquent, que ces murailles vous sont nécessaires, que ces arbres sont vos bien-aimés, que ces maisons où l'on n'entrait pas on y entrait tous les jours, et qu'on a laissé de ses entrailles, de son sang et de son cœur dans ces pavés. Tous ces lieux qu'on ne voit plus, qu'on ne reverra jamais peut-être, et dont on a gardé l'image, prennent un charme douloureux, vous reviennent avec la mélancolie d'une apparition, vous font la terre sainte visible, et sont, pour ainsi dire, la forme même de la France ; et on les aime et on les évoque tels qu'ils sont, tels qu'ils étaient, et l'on s'y obstine, et l'on n'y veut rien changer car on tient à la figure de la patrie comme au visage de sa mère.

Qu'il nous soit donc permis de parler du passé au présent. Cela dit, nous prions le lecteur d'en tenir note, et nous continuons.

Jean Valjean avait tout de suite quitté le boulevard et s'était engagé dans les rues, faisant le plus de lignes brisées qu'il pouvait, revenant quelquefois brusquement sur ses pas pour s'assurer qu'il n'était point suivi.

Cette manœuvre est propre au cerf frappé. Sur les terrains où la trace peut s'imprimer, cette manœuvre a, entre autres avantages, celui de tromper les chasseurs et les chiens par le contre pied. C'est ce qu'en vénerie on appelle *faux rembuchement*.

C'était une nuit de pleine lune. Jean Valjean n'en fut pas fâché La lune, encore très près de l'horizon, coupait dans les rues de grands pans d'ombre et de lumière, Jean Valjean pouvait se glisser le long des maisons et des murs dans le côté sombre et observer le côté clair. Il ne réfléchissait peut être pas assez que le côté obscur lui échappait. Pourtant, dans toutes les ruelles désertes qui avoisinent la rue de Poliveau, il crut être certain que personne ne venait derrière lui.

Cosette marchait sans faire de questions Les souffrances des six premières années de sa vie avaient introduit quelque chose de passif dans sa nature. D'ailleurs, et c'est là une remarque sur laquelle nous aurons plus d'une occasion de revenir, elle était habituée, sans trop s'en rendre compte, aux singularités du bonhomme et aux bizarreries de la destinée. Là plus elle se sentait en sureté, étant avec lui.

Jean Valjean pas plus que Cosette, ne savait où il allait. Il se confiait à Dieu comme elle se confiait à lui. Il lui semblait qu'il tenait, lui aussi, quelqu'un de plus grand que lui par la main ; il croyait sentir un être qui le menait, invisible. Du reste il n'avait aucune idée arrêtée, aucun plan, aucun projet. Il n'était même pas absolument sûr que ce fût Javert, et pu's ce pouvait être Javert sans que Javert sût que c'était lui Jean Valjean. N'était-il pas déguisé ? ne le croyait on pas mort ? Cependant depuis quelques jours il se passait des choses qui devenaient singulières Il ne lui en fallait pas davantage. Il était déterminé à ne plus rentrer dans la maison Gorbeau. Comme l'animal chassé du gîte. Il cherchait un trou où se cacher, en attendant qu'il en trouvât un où se loger.

Jean Valjean décrivit plusieurs labyrinthes variés dans le quartier Mouffetard déjà endormi comme s'il avait encore la discipline du moyen âge et le joug du couvre feu ; il combina de diverses façons, dans des stratégies savantes, la rue Censier et la rue Copeau, la rue du Battoir-Saint-Victor et la rue du Puits-l'Ermite. Il y a par là des logeurs, mais il n'y entrait même pas, ne trouvant point ce qui lui convenait. Par exemple, il ne doutait pas que, si, par hasard, on avait cherché sa piste, on ne l'eût perdue.

Comme onze heures sonnaient à Saint Étienne du Mont, il traversait la rue de Pontoise devant le bureau du commissaire de police qui est au n° 14. Quelques instants après, l'instinct dont nous parlions plus haut fit qu'il se retourna En ce moment, il vit distinctement, grâce à la lanterne du commissaire qui les trahissait, trois hommes qui le suivaient d'assez près passer successivement sous cette lanterne dans le côté ténébreux de la rue. L'un de ces trois hommes entra dans l'allée de la maison du commissaire. Celui qui marchait en tête lui parut décidément suspect.

— Viens, enfant, dit-il à Cosette, et il se hâta de quitter la rue de Pontoise.

(A suivre)

Những kẻ khốn-nạn

Lê-bài tiểu-thuyết, của ông Victor Hugo
NGUYỄN-VĂN-VĨNH dịch.

(Tiếp theo)

... Đến mãi về sau, khi ta không được về đến cố hương nữa, bấy giờ ta mới biết rằng những đường xá kia cùng ta là bạn thiết, những mái nhà kia, những cửa-ngõ kia, giờ ta phải nhớ nó ; những trồng nhà xi kia mà là thiết-yếu cho mất ta nom, những cỏ-cây kia không có nó ta không chịu được, những nhà kia dẫu ta không bước chân vào bao giờ mà hình như là những nhà quen ngày nào ta cũng vào ra vậy, mà những viên đá lát đường kia ruột gan ta ở đó, máu-mủ ta có dây ở đó, tấm lòng ta vẫn là ở đó. Bao nhiêu những chốn mà ta không được nom nữa đó, có lẽ không bao giờ ta còn được nom thấy nữa đó, nhưng hình-sắc nó cũ in sâu trong dạ nhớ của ta, bấy giờ nó có một cái vẻ quyến rũ lòng ta, khiến cho ta đau-xót, luôn luôn ta phẳng-phất nom thấy, khiến cho ta dầu xa cách mà như nom thấy mồn-một chỗ non-nước thiêng-liêng quê nhà, mà những chốn cũ ta đêm ngày hoài-tưởng đó, tự-hồ chính nó là cái hình-ảnh nước Pháp vậy. Ta yêu những hình ảnh ấy, ta khẩn cho nó hiện lên trước mắt ta, là ta muốn nom rõ được nguyên-hình của nó, nguyên-hình như lúc ta từ nó mà ra đi ; ta cố-chấp một cái nguyên-hình chốn cũ, không muốn thay đổi một thì gì đi, bởi vì cái mặt cố-hương là qui-báu cho ta cũng như cái mặt của mẹ đẻ ra ta vậy.

Vậy thì xin độc-giả cho phép ta nói đến chốn cũ dầu đã qua rồi mà ta vẫn cứ cầm như còn nguyên ở đó vậy. Ta nói thế rồi xin độc-giả nhớ cho, rồi để ta nói nốt huyện.

Jean Valjean thấy cơ nguy như thế, thì vội-vàng từ bỏ cái đường *Hôpital* đó, mà đi vào các ngõ-ngách, tìm những lối nào oái-oăm hơn cả thì đi, thỉnh-thoảng dang đi lại đi quay trở lại, để vững lòng rằng không có ai theo hút.

Cái cách đi trốn như thế, tương-tự với cách chạy của con hươu bị đuổi. Những nơi đất thịt, vết chân còn in được lại, thì cách ấy hay được nhiều lẽ, một là đỡ được mất kẻ đi săn, và làm lạc được cái khôn-ngoan của loài chó. Trong nghề sâu-bắn thì gọi nó là *faux rembuchement* (giả vết chân).

Đêm hôm ấy là đêm hôm rằm, *Jean Valjean* cho là hạnh-ngộ, bởi vì trăng mới mọc khiến cho ngoài đường tranh tối tranh sáng, nơi thì sáng mồn-một, nơi thì lấp bóng cửa nhà, mình có thể đi men bên đường tối mà nhìn được rõ bên đường sáng. Có lẽ *Jean Valjean* tin như thế, là bất-cẩn, vì mình đi chỗ tối mà nhìn chỗ sáng thì rõ, nhưng những chỗ tối khác, mình lại không nhìn được. Tuy-nhiên, trong cả một vùng các phố vắng xung-quanh con đường *Poliveau*, *Jean Valjean* cũng chắc được rằng không có ai đi theo chân mình hết.

Con *Cosette* thì cứ việc đi, không hỏi-han chi cả. Mới lọt lòng ra làm người, mà trong sáu năm trời, à những năm dầu của một kiếp, con-bé đã trải bao nhiêu cực khổ, cho nên tính người cũng hóa đâm-ỷ, khoa tâm-lý gọi cái tính đó là tính người thụ-động. Và nó chẳng dè vô-tình mà nhiễm thói đành ông rồi, ông lão muốn giở cách kì-khu thế nào, mà thế sự dẫu xoay-vần ra cách quái-lạ thế nào, nó cũng không biết ngạc-nhiên nữa, điều ấy sau này ta cũng còn lắm phen phải nói đến. Và con-bé từ ngày ở với ông già ấy, hình như là đã kiếm được chỗ nương-tựa vững lắm rồi, không e gì nữa.

Jean Valjean khi ấy cũng đi mà không biết đi đâu. Con-bé thì tin ở ông mà ông thì tin ở Thiên-Chúa Ông cũng tự-hồ nghe như có ai lớn hơn mình cầm tay mà dắt mình, có một đấng vô-hình đưa bước chân mình đi vậy. Và trong lòng ông không có chủ-kiến nào cả, không có định trước đi đâu, làm gì cả. Và ông cũng chưa chắc hẳn rằng cái người đêm qua là *Javert* ; bằng chính phải là *Javert* thì vị-tất *Javert* đã nhận ra mình là *Jean Valjean* đó rồi. Mình đã thay hình đổi lốt rõ kia mà? Đối với hết thảy mọi người, mình là người đã chết rồi kia mà? Duy trong mấy hôm nay đã xảy ra những điều kia mà? Vậy là đã. Ông quyết không trở về cái nhà nát quái-lạ *Gorbeau* nữa. Khi ấy ông khác nào như một con vật thấy nguy đã phải bỏ tổ mà đi, giờ phải tìm lấy một lỗ khác mà tạm ẩn, nhiên-hậu mới tìm nhà ở.

Jean Valjean đi quanh đi quẩn mãi trong xóm *Mouffetard*, hai bên hàng-phố đã đi ngủ cả, tưởng chừng như là dân-gian vẫn giữ phép đêm hôm nghiêm-ngặt như ở thời-đại bán-khai ngày xưa vậy, thời ấy tối đến có hiệu lệnh của quan bắt tất lửa, thì phố-xá ngủ im phăng-phắc cả. Ông tính mưu-mẹo oái-oăm thế nào, mà lại hóa đi qua phố *Censier*, phố *Copeau*, phố *Battoir Saint-Victor*, rồi đến phố *Puits-l'Ermite*. Vùng ấy có nhiều nhà chứa trọ, nhưng ông không ưng ý chỗ nào, cho nên không vào đâu cả. Ông yên trong bụng rằng giá-sử có ai đi theo hút mình thì cũng lạc mất hút rồi chứ không tài nào thấy được nữa.

Mười-một giờ đánh chuông ở nhà-thờ *Saint-Etienne du Mont*, thì ông đương đi ngang qua phố *Pontoise*, vào chính giữa sở cảnh-sát xóm ấy, số nhà 14. Được một lát thì không biết tâm-linh xui-khiến làm sao, ông ngẩnh cổ lại, thì nhờ có ngọn đèn trước cửa sở cảnh sát, ông nom rõ ba người đi theo ông sát-sạt, mà đi về phía đường tối. Một người trong ba người ấy đi vào cái ngõ trước cửa ông *Cầm*. Ông có ý nhìn kỹ thì người đi trước nhất, có dạng khả-nghi lắm. Ông bèn bảo con *Cosette*.

— Đi, lên con.

Rồi ông đi ra khỏi phố *Pontoise*.

(Còn nữa)

Những hồi từ đầu, đã in thành sáu quyển, một bên chữ Pháp, một bên quốc-văn, bán giá như sau này :

Phần thứ nhất.	Quyển I	223 trang,	bán.	0 $ 50	Ở xa phải trả thêm tiền cước, mỗi quyển. . . 0$20 Cả bảy quyển gửi làm một gói 0,70
	— II	203	—	0 45	
	— III và IV	159	—	0 35	
	— V và VI	193	—	0 45	
	— VII và VIII	319	—	0 65	
Phần thứ hai.	Quyển I	213	—	0 45	
	— II và III	287	—	0 50	

KHẢO VỀ Y-HỌC CỦ CỦA TA

Cẩm-nang trích lục

Trị pháp đại-cương

Bổ dưỡng thủy hỏa khí huyết
(Tiếp theo)

Thiên kim lộ ngư thang (trị thai thũng)

Lược lấy nước cá chép làm thang sắc thuốc *Đương-quy, bạch-thược, phục-linh, bạch-truật, sinh-khương, trần-bì*,

Bổ trọng hoàn (bổ thai cố thận)
Đỗ-trọng, tục-đoạn.

Thỏ ti hoàn (bổ khí)
Thỏ-ti, liên-nhục, phục-linh, sơn-thù.

Lộc nhung hoàn (tuấn bổ tinh huyết)
Lộc-nhung, thỏ-ti, [2 vị tẩn mật) sinh dục thận bổ tủy nước làm hồ luyện thuốc.

Lục vị địa hoàng hoàn (bổ chân thủy)
Thục-địa, phục-linh, mẫu-đơn, trạch-tả, hoài-sơn, sơn-thù.

Bát vật thang (trị âm hư hỏa hư)
Thục-địa, phục-linh, mẫu-đơn, trạch-tả, hoài-sơn, sơn-thù, trần-mẫu, hoàng-bá.

Bát tiên trường thọ thang (bổ hư tổn)
Thục-địa, phục-linh, mẫu-đơn, trạch-tả, hoài-sơn, sơn-thù, mạch-môn, ngũ-vị

Bát vị hoàn (bổ chân hỏa)
Thục-địa, phục-linh, mẫu-đơn, trạch-tả hoài-sơn, sơn-thù, nhục-quế, phụ-tử.

Kim quỉ thận khí hoàn (trị hư trướng)
Thục-địa, phục-linh, mẫu-đơn, trạch-tả, hoài-sơn, sơn-thù, nhục-quế phụ tử, xa-tiền, ngưu-tất.

Cẩm nang gia giảm lục vị địa hoàng hoàn

Nhị diên địa hoàng hoàn (rị thấp nhiệt nội uất) tức là bài lục vị gia hoàng bá phụ tử

Dục tinh cố thận địa hoàng hoàn, tức là bài lục vị khứ mẫu đơn gia thỏ-ti, ngũ vị, địa cốt chi.

Song bổ địa hoàng hoàn (bổ tâm thận) tức là bài lục vị gia thỏ ti liên nhục.

Toàn tâm tư thận địa hoàng hoàn tức là bài lục vị gia mạch môn ngũ vị viễn chi.

A-giao địa hoàng hoàn (bổ phế thận) tức là bài lục vị gia mạch môn a-giao.

Tử kim trảng thủy địa hoàng hoàn (dưỡng âm phối dương) tức là bài lục vị gia mạch môn ngưu tất.

Gia vị thất vị địa hoàng hoàn (anh kiệt bổ thủy dẫn hỏa qui nguyên) tức là bài lục vị gia mạch-môn ngũ vị nhục quế,

Hòa can tư thận địa hoàng hoàn tức là bài lục vị gia đương qui, bạch thược, nhục quế.

Tư âm bát vị địa hoàng hoàn tức là bài lục vị gia mạch môn ngũ vị nhục quế.

Trảng dương sổ bảo địa hoàng hoàn tức là bài lục vị khứ mẫu đơn gia địa cốt chi ngũ vị lộc nhung khởi tử nhục quế phụ tử tất hà sa.

Sài thược lục vị địa hoàng hoàn, tức là bài lục vị đổi thục địa làm sinh địa gia sài hồ bạch thược.

Qui thược lục vị địa hoàng hoàn trị huyết hư, tức là bài lục vị gia đương qui bạch thược.

Cẩm nang gia giảm bát vị hoàn

Âm bất túc gia địa hoàng ; dương bất túc gia nhục quế ; khí bất túc gia sơn thù ; tỉ bất túc giảm sơn thù gia phục linh ; vị hỏa cốt trung gia mẫu đơn ; dương thịnh âm suy giảm quế phụ ; trung khí hư hàn khứ mẫu đơn dương thịnh âm hiệt khứ trạch tả ; có dương phù việt, thận khí không liễm nạp được, gia ngũ vị ; âm hư huyết hạo gia lộc nhung ; thương tiêu thực hạ tiêu hư gia ngưu tất ; tỉ vị hư hàn gia địa cốt chi thỏ ti.

Phong môn yếu dược

Khu phong quét đàm thuận khí

Thiên-ma, cương-tàm, khương-hoạt độc hoạt, cẩu-đằng, quế-chi, sinh-phụ, bạc-hà, bán-hạ, trần-bì, bắt-sinh, chỉ-thực, phòng-kỷ, đinh-hương, trầm-hương, xạ hương, tô-hợp, sinh khương, đại-táo, ma-hoàng phòng-phong, bạch-chỉ, bạc-hà, toàn yết, xương-bồ, nam-tinh, ô dược, xuyên-khung, bạnh-nhân, tần-giao, trúc-lịch, mộc-hương, ngưu-hoàng, hàng-hoàng, chu-sa, thông-bạch.

Hàn môn yếu dược

Tân tán biểu hàn

Phụ-tử, phòng-phong, xuyên-khung, sinh-khương, quế-chi, khương hoạt tế-tân, tế-tân, ma-hoàng, thông-thạch.

Ôn tán trung hàn

Bào-khương, đại-hồi, tiểu-hồi, sinh-phụ, hương-phụ, ngô-thù, bồ-cốc-hương, bì-khương, hậu-phác, đinh-hương, thảo-quả, trích-thảo, một-dược, tử tô, ngải-diệp.

Ôn bổ hạ hàn

Phá cố, sơn-thù, khổ-tử, thỏ-ti, lộc-giác, lộc-nhung, nhục-quế, phụ-tử nhân-sâm, bào khương.

Thủ môn yếu dược

Thanh tân thử khí

Bạc-hà, hương nhu, trần-bì, hoàng liên, mạch-môn, tinh-linh, sơn-chi, trạch-tả, hiên cốc, một-qua, hậu-phác, hoạt-thạch, cam-thảo, liên-kiều hoàng-cầm, mộc-thông.

Thanh thấp điều nguyên

Nhân-sâm, ngũ-vị, biển-đậu, phục linh, mạch-môn, hương-nhu, hoàng-liên sơn-thù

Thấp môn yếu dược

Phá tỉ thấm thấp

Phục-linh, thăng-ma, nhục quế, bào khương, biển-đậu, trạch-tả, bạch truật, nhân-sâm, phụ-tử, trích-thảo, sơn thù.

Lợi tiểu tiêu thấp

Đột hoạt, bạch-chỉ, mộc-thông, kim ngân, bán-hạ, phòng phong, hoàng kỳ, thương truật, xuyên-liêu, linh-chi, tần giao, nam-tinh, trư-linh, ngũ gia-bì.

(Còn nữa) Phùng-năng-Tịnh.

Các việc tỉnh trưng và đấu giá

Ngày 26 novembre hồi 9 giờ — Tại tòa ba phủ Thông-sứ gọi tỉnh-trưng in các giấy má sổ sách cho các tòa Nam-án từ ngày 1er janvier đến 31 décembre 1927.

Ngày 27 novembre 1926 hồi 10 giờ. — Tại sở Marit me Haiphong đấu giá mua các vật-liệu như thừng, vải buồm, chì, vân vân.

Vật liệu mua đáng giá 11 857 đồng. Điều lệ để tại sở Công-chính Hanoi và phòng giấy Service Mari ime Haiphong.

Ngày 29 novembre 1926 hồi 10 giờ. — Tại sở Địa-chính thứ ba Hanoi (Sous Intendance) mua 35 tấn cát vàng trong năm 1927.

Ký quỹ tạm 125 đồng.

Ngày 29 novembre 1926 hồi 15 giờ — Tại nhà thương Đồn-thủy Hanoi gọi tỉnh trưng bán bánh mì cho nhà thương ấy từ 1er janvier đến 31 décembre 1927.

Điều lệ để tại phòng giấy nhà thương Đồn-thủy Hanoi và nhà thương binh Haiphong.

Ngày 29 novembre 1926 hồi 16 giờ 15. — tại sở Công chính Hanoi đấu giá làm một cái nhà năm lớp cho trường kỹ-nghệ thực-hành ở Haiphong.

Việc làm đáng 15.476 $ 94.

Sẽ làm ngày 29 novembre 1926 hồi 16 giờ 15 tại sở công chính Hanoi sẽ đấu giá làm một tòa nhà năm lớp cho trường kỹ nghệ thực hành ở Haiphong.

Việc làm đáng giá	15.476 $ 94
Ký quỹ tạm	200 $ 00

Đến ngày 29 novembre 1926 hồi 16 giờ, tại sở Công-chính sẽ đấu giá tỉnh-trưng những việc sau này :

1. Làm một cái nhà cho sở Vô-tuyến ở phố Maréchal Galliéni.

Việc làm đáng giá	1.711 $ 96.
Ký quỹ tạm	30 . 00.

2. Chữa lại và lợp mái xưởng thợ người ở trường Kỹ-nghệ thực-hành Haiphong.

Việc làm đáng	2,253 $ 78.
Ký quỹ tạm	35 . 00.

Ngày 1er décembre 1926 hồi 9 giờ. — Tại sở Tài-chính Hanoi gọi tỉnh-trưng vận-tải các vật liệu cho các sở Đông-dương (trừ sở Thương-chính không kể) tại Hanoi và Haiphong, hạn một năm, kể từ 1er janvier đến 31 décembre 1927.

Điều lệ để tại sở Tài-chính Đường Beauchamp ở Hanoi.

Ngày 2 décembre 1926. — Từ 9 giờ đến 9 giờ 30 và từ 15 giờ đến 15 giờ 30 tại tòa sứ Phúc yên trưng cơm tù, cơm người ốm ở nhà thương, trong lò lợn ở Phúc-yên, ở Đông-anh, ở Đa phúc.

Ngày 3 décembre 1926. — Từ 9 giờ đến 9 giờ 45 tại tòa sứ Hưng-yên trưng cơm tù, cơm những người ốm ở nhà thương, trong lò lợn và trong Nguyệt hồ từ 1er janvier đến 31 décembre 1927.

Ngày 4 décembre 1926 hồi 9 giờ. — Tại tòa sứ Nam-định trưng cơm tù từ 1er janvier đến 31 décembre 1927, hồi 10 giờ trưng cơm người ốm, tại nhà thương Nam-định và nhà đề Quản-phương-hạ.

Ngày 21 décembre 1926 hồi 10 giờ. — Tại sở Binh-tương (Intendance) Haiphong đấu giá mua 700.000 litres rượu vang đỏ (chia làm 9 lô).

VIỆC PHỤ-TRÚC ĐÊ

Nói để các nhà thầu-khoán được biết rằng sắp có đấu-giá các việc phụ-trúc đê.

Những việc ấy sẽ chia ra làm 4 lô như sau này :

Sơn-tây

1· Đê sông Nhị-hà — Từ Cổ-đô đến Chu-quyến.

2· Đê sông Nhĩ-hà — Từ Sơn-tây đến Sông-Đáy.

Hưng-yên

3· Đê sông Nhĩ-hà — Từ Hưng-yên đến sông Luộc.

Phủ-lý

4· Đê sông Nhĩ-hà — Từ Chư-trác đến địa phận tỉnh Nam-định.

Trong khi đang làm, sẽ năng trả tiền cho các chủ thầu luôn.

Các nhà thầu-khoán muốn biết các thể-lệ làm thế nào thì đến tỉnh lỵ các tỉnh Sơn-tây, Hưng-yên, Phủ-lý, hay là đến tòa Công-chính Hanoi (sở trị-thủy) mà hỏi. Bỏ thầu cũng bỏ ở các nơi ấy, hạn đến 28 tháng một tây là cùng. Chương-trình các cách-thức làm việc, làm bằng tiếng Pháp và tiếng Annam, ai xin sẽ cho một bản. 5.955.

NHÀ BÁ-CHUỘNG
TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa xung đa đầy, đau đầy, ăn không ngon, ngủ không giấc thế tiên. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc :

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai : 1 $ 40

Có bán tại : Nhà Ba chuông, Hanoi

SÁCH LUẬT

Quan phó Binh-lương, *A Dejean de la Bâtie*, giáo-sư trường Cao-đẳng Đông-pháp, mới soạn một bộ luật sau này :

1° QUỐC-TẾ CÔNG-PHÁP (Droit international public) giá. 2 $ 00
2° QUỐC-TẾ TƯ-PHÁP (Droit international privé) giá. 2 . 00
3° HÀNG-HẢI PHÁP-LỆ (Droit maritime) giá. . . . . 1 . 80
4° THƯƠNG-LUẬT HỌC (Droit commercial) giá 3 00

(Tiền cước gửi đi các tỉnh, tính ngoài)

Bộ luật này, soạn toàn bằng chữ Pháp cả

Bán tại bản-quán

Trung Bắc kỳ Lâm-sản Công-ty

(Rừng Bảo-đài, Rừng Phố-ut, Rừng Họ-cương)

Chính sở tại Hanoi, 63, Phố hàng Đồng

Điện-thoại số 150

CỦI, THAN,

GỖ LIM XANH HẠ-CƯƠNG,

lối có tiếng, cả cây từ 7 tấc trở lên để làm cột nhà.

RỪNG NỨA có các thứ lắm, ở ngoài nước Nam.

Có hàng tại Bến-cỏi, Yên-viên, Đáp

TẬP DỊCH PHÁP-VĂN

Le Bûcher

Il y avait alors dans l'Arabie une coutume affreuse, venue originairement de Scythie. Lorsqu'un homme marié était mort, et que sa femme voulait être sainte, elle se brûlait en public sur le corps de son mari. C'était une fête solennelle, qui s'appelait le *bûcher du veuvage*: la tribu dans laquelle il y a le plus de femmes brûlées était la plus considérée. Un Arabe de la tribu de Sétoc étant mort, sa veuve, nommée Almona, qui était fort dévote, fit savoir le jour et l'heure où elle se jetterait dans le feu au son des tambours et des trompettes. Zadig remontra à Sétoc combien cette horrible coutume était contraire au bien du genre humain; qu'on laissait brûler tous les jours de jeunes veuves qui pouvaient donner des enfants à l'Etat, ou du moins élever les leurs, et il fit convenir qu'il fallait, si l'on pouvait, abolir un usage si barbare. Sétoc répondit: « Il y a plus de mille ans que les femmes sont en possession de se brûler; qui de nous osera changer une loi que le temps a consacrée? Y a-t-il rien de plus respectable qu'un ancien abus? — La raison est plus ancienne, reprit Zadig; parlez aux chefs des tribus, et je vais trouver la jeune veuve. »

Il se fit présenter à elle, et après s'être insinué dans son esprit par des louanges sur sa beauté, après lui avoir dit combien c'était dommage de mettre au feu tant de charmes, il la loua encore sur sa constance et sur son courage. « Vous aimiez donc prodigieusement votre mari? lui dit-il. — Moi? point du tout, répondit la dame arabe; c'était un brutal, un jaloux, un homme insupportable; mais je suis fermement résolue de me jeter sur son bûcher. — Il faut, dit Zadig, qu'il y ait, apparemment, un plaisir bien délicieux à être brûlée vive. — Ah! Cela fait frémir la nature, dit la dame; mais il faut en passer par là. Je suis dévote; je serais perdue de réputation, et tout le monde se moquerait de moi si je ne me brûlais pas. « Zadig: l'ayant fait convenir qu'elle se brûlait pour les autres et par vanité, lui parla longtemps d'une manière à lui faire aimer un peu la vie. « Que feriez-vous enfin, lui dit-il, si la vanité de vous brûler ne vous tenait pas? — Hélas! dit la dame, je crois que le vous prierais de m'épouser.

Zadig alla dans l'instant trouver les chefs des tribus, leur dit ce qui s'était passé, et leur conseilla de faire une loi par laquelle il ne serait permis à une veuve de se brûler qu'après avoir entretenu un jeune homme tête à tête pendant une heure entière. Depuis ce temps aucune dame ne se brûla en Arabie. On eut au seul Zadig l'obligation d'avoir détruit en un jour une coutume si cruelle, qui durait depuis tant de siècles.

Votaire

(Zadig ou la destinée)

Hỏa đàn

Ở xứ Arabie (Ả rập) có một tục ghê gớm, duyên do tự xứ Scythe đến. Hễ một người đã có vợ chết đi, mà vợ muốn giữ tiếng trong sạch, thì phải thiêu mình trên đỉnh-hỏa chứng tỏ trước mặt công-chúng. Lễ ấy trong thế-tục gọi là *thú-tiết hỏa-đàn*: lễ đã nào có nhiều người đàn bà nhất thiêu như thế là được trọng vọng nhất. Một người Ả rập trong họ Sétoc chết ngờ vợ tên là Almona, vốn người sùng đạo lắm: báo cho mọi người biết trước ngày giờ người ấy theo điện lửa trăng lên thiêu mình trên đàn lửa. Ông Zadig mới cản giải cho Sétoc biết rằng cái tục ghê gớm ấy rất hại cho nhân loại, rằng như thế là để đến hàng ngày những người đàn bà góa chồng còn có thể sinh-sản thêm dân cho nước hoặc nuôi dạy con cái phải chết thiêu đi mất, và nên cố tìm cách gì mà phá bỏ cái tục ghê-man ấy đi. Sétoc trả lời rằng: « Đàn bà họ muốn thiêu mình như thế là để đến hơn một nghìn năm nay. Ta ai là người dám đổ một cái lệ có đã lâu đời như thế? Một cái tệ đã có thì cũng không gì đáng trọng bằng. Ông Z dig nói: Cái gì phải còn cổ hơn; ông đi nói chuyện với các bộ tộc trưởng, còn tôi sẽ lên nói với người đàn bà góa ».

Ông hỏa đến thăm người ấy trước, ngợi khen về đẹp để và xiểu lòng, sau phân nhã rằng nhan sắc như thế mà cứ để cho ngọn lửa vài độp đi thì hoài uổng, biết chừng nào, rồi ông lại khen người ấy là trinh tiết và can đảm. Ông bảo người ấy rằng: « Chẳng bà yêu mến chồng bà lắm — Người đàn bà Á rập trả lời: Tôi yêu gì rồi! Nó là một thằng tàn ác, ghen tuông, một người không sao chịu được; nhưng tôi nhất định dẫn thân vào đám lửa. — Ông Zadig nói: Thế chẳng chết thiêu như thế có cái gì là lắm thích? — Người đàn bà nói: Ồ chao! Nghĩ đến mà ghê; nhưng thế nào cũng phải qua cửa ấy; tôi vẫn sẵng đạo; nếu tôi không chết thiêu thì tôi mất danh giá, mà thiên hạ sẽ cũng khinh tôi ». Ông Zadig khi đã làm cho người ấy phải nhận rằng sẽ đi muốn chết thiêu là vì người khác, vì hư danh lại khuyên người ấy nên lấy chồng sinh lòng mến tiếc cuộc đời. Sau ông bảo người ấy rằng: « Ử thế giá bà không vì cái hư danh muốn chết thiêu bỏ bụng, thì bà định làm sao? — Người đàn bà nói: « Chao ôi! dễ tôi phải ước gì được lấy ông. »

Ông Zadig lập tức đi tìm các bậc tư tưởng, kể chuyện lại cho những người ấy nghe và khuyên nên đặt cái lệ rằng từ rầy hễ người đàn bà góa nào muốn thiêu mình thì trước hãy phải đối diện với một thằng trẻ tuổi mà nói chuyện suốt một giờ đã. Tự đấy giờ đi, ở xứ Á rập không có một người đàn bà nào thiêu nữa. Thế là trong có một ngày mà ông Zadig đã trả được cái tục-tệ đã lưu-tồn tự mấy mươi thế-kỷ.

Hải-Lang, dịch

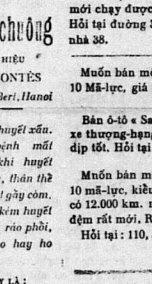
Tự do diễn đàn

Mấy lời giải thuyết trong ngạch thừa-phái

Ngạch thừa-phái cũng là một ngạch giúp việc cho tòa-án, công việc nhiều mà lương thăng thì ít, đối với người cũng là thiệt thòi thật. Thế cho nên những người đi học-thức thấy ăn tiêu không đủ, bắn là hút mấn của ngu dân, đổi trắng thay đen, làm nhiều việc có hại cho người ta, và mất cái chủ-ý công bằng của chính-phủ. Gần nay có ông Đặng tiến-Đạt đăng bài lên báo chương suy-ý, là ý xin tăng lương, để cho đủ dùng, mà bỏ cái tệ tham-nhũng trước đi vậy. Nhưng vì ông nói sai chỗ ý, thành ra suy ý với các ông thừa-phái tân-học. Tự đấy đến nay, kẻ viết bài này nói đi, người viết bài nay nói lại, công kích nhau, nhưn-nhản ở trên báo-chương. Tôi chẳng các ông đương cự giải mồm, nhưng hàng quan chúng tôi lấy làm bực mình lắm. Vì rằng từ bấy, tôi thiết trưởng như chuông khua tỉnh, như bia ghi việc, nào là chính-trị, thời sự, nào là luận-lý văn chương, không những đồng-bào mình xem, người ngoại-quốc cũng thường xem đến, thế thì viết mấy dòng lên báo chương cũng phải là dễ đâu, trước nữa cố tích cho 10ng-bào, sau nữa chẳng lẽ người ngoại-quốc khỏi đàm tiếu. Chứ nay hai ông vì chút việc nhỏ mọn, hát chiến cùng nhau mãi, một ông lấy cụ-họ làm giá-trị, một ông lấy tân-học làm hợp thời, mỗi ông viện lấy cái lý của mình mà cãi nhau, cốt nhất động tam, số khi thành bè đảng một mọn bất sỉ, một ngõ bất lòng, biết ai cứng ai mềm, ai thua ai được, ngày xưa lấy chữ Hán làm thích dụng, ngày nay lấy chữ tây làm hợp thời, tôi tưởng chữ gì học đến cùng cũng là hữu dụng cả. Vì chẳng chữ Hán chữ tây không những là trong ngạch thừa-phái mà thôi, xin các ông đừng bình-phẩm mà đông đến người khác. Chán thật! Âm-sinh cũng nhiều người vì trường Hậu-bổ học ra làm quan biết sơ chữ Tây và chữ Hán, học trở trường trung-đẳng 3, 4 năm cũng có người biết cả chữ Hán và chữ tây, sự học kém thì tại người, chứ không nên lấy thế mà bình phẩm. Còn sự nhà nước bổ thì Âm-sinh là một cơ-hội rất hay, không thiên vị gì, còn các quan, thật không phải là Âm-sinh gì mà bỏ thì đâu. Thí Hán học đã bổ rồi, sau này còn đâu ông cử, ông tú, ông Âm, các viện, các quan phủ, huyện ở trường Cao đẳng mà ra, thì các viên thừa-phái ở trường Trung-đẳng 3, 4 năm mà ra cũng là phải làm rồi. Mà ngạch thừa-phái tân học được bổ ngay hạng ba kể đối với người thừa-phái cựu học, cũng là hơn thật, nhưng đối với hư-kỷ các sở thì lại kém nhiều, tạ nên biết rằng, giờ chiều nào cho ấy, sự gì cần dùng thì đốt hơn, ngạch tá thì Âm-sinh hoặc đi thừa-phái, hoặc đi tổng sư mà nay còn để lại, là ý nhà nước trân-trọng người cựu học mà bảo tồn đó thôi. Văn-chương đã đến khi tàn, gặp sao thì cũng chịu làm cho xong, thôi còn chi nữa mà mong, sớm hơn ông ở chơi không ở nhà, ông không nên suy tị làm chi nữa, nên rèn tập đàn con ông, theo lối tân-học mà bước lên con đường tấn-tới thì hơn. các ông thừa phái tân-học cũng không nên lấy những lời đã qua của ông thừa cựu làm tức giận, hữu xạ tự nhiên hương, sức học các ông, bấy lâu năm rèn tập mới đỗ được bằng tốt-nghiệp, ba bốn năm ở trường Thành-chung, nay lại ra thừa-phái, thì công-chúng ai là chẳng hiểu cả rồi, mà lương bổng các ông nhà nước quyền định thế không cần phải nói ra chi lắm; xin các ông đừng sinh cái hư vẫn công kích mà gì sai thực-tình thân-ái với nhau và chẳng càng một ngạch thừa-phái dù tân hay cựu, cũng là bạn đồng sự, và cùng một đồng-bào Tiên Long cả, ông lại còn nghĩ rằng hơn tuổi là anh mà ít tuổi là em, ta nên lấy hòa khí mà đối đãi với nhau, xin hai ông nên nghĩ lại, từ nay đừng bát viết báo về việc ấy.

Nhân đây viết bài này về ngạch thừa phái, vậy muốn viết thêm mấy hàng bàn góp về việc thừa-phái, kẻ ông dốm có ý chê trục gì ai, cũng là cái lòng công tình mà mong tưởng về sự cải-lương chính-trị vậy. Xin các độc-giả lượng thứ cho. Nguyên công việc ở các nha phủ huyện, tuy rằng là việc của các ông thừa-phái, nhưng phần nhiều chỉ ngồi phụng-khảo phụng-i, còn các công việc, lại còn một bọn lịch-sự ăn com nhà làm việc ngoài, không với vàn lấy gì mà ăn, lấy cung lấy giấy, hách nhất người ta, rất là những nhiễu. Mong rằng nhà-nước cũng nên chính đến lương cho các ông thừa-phái và bổ thêm người làm, rất làm lấy như thư-ký các sở, cấm không được nuôi lịch-sự, để trẻ cái tệ những nhiễu lấy đi. Tôi nói đây chẳng có ông cãi là công việc bề bộn, nên phải nuôi lịch sự, nhưng nếu ông nào cãi như thế, thì thật là cãi cố, ông tử xem về ngạch tòa quan Công-sứ, công việc trong một tỉnh, bề bộn biết là nhường nào, thế mà các viên thư-ký cũng phải cố làm cho hết, có phải mượn ai đến Mấy lời giải tỉm lò g son, xin các độc-giả thứ lượng cho, cảm ơn.

V. D. Tn. Trực-ninh

Nhà Ba-chuông

TỨC LÀ HIỆU

BÀO CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu. Trị bệnh mất máu, khí huyết suy yếu, thần thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rào phồi, làm cho hay ho vật.

ẤY LÀ:

THUỐC NƯỚC

BỔ HUYẾT

MẦU BỔ 1 $ 40

3001

Nhà Bán-đồ « TẦM-TẦM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

NHỮNG LỜI RAO VẶT

(Les Petites Annonces classées du T. B. T. V.)

MỖI DÒNG CHỈ 0 $ 10 MỘT LẦN

Bản-quán mở ra mục này, cốt để giúp các bạn đọc báo, cần mua-bán đổi-chác thứ gì, thật rất dễ tìm mà giá đáng vào mục này lại rẻ tiền.

Giá tính cứ 0 p. 10 một dòng, các ngài chỉ mất độ 2, 3 hào cũng có thể đăng báo được. Không những thế lại còn tiện cho ngài nào cần mua-bán thứ gì, cứ xem ở lời rao vặt, đã chia ra từng mục, thật tiện mọi đường.

Giá 0 p. 10 một dòng, lệ tính cho các ngài không mua báo đồng-niên, còn ngài nào mua báo đồng-niên, khi nào muốn đăng vào mục rao hàng này, thì xin gửi cho bản-quán cái giấy cuốn-báo, bản-quán xin tính rút xuống 0 p. 08 một dòng.

B. Q.

Nhà đất bán
(Immeubles à vendre)

Muốn bán một miếng đất linh 200 m2 ở Bạch-mai giá rất rẻ, Hỏi tại M. Ng.-văn-Toản, 61, phố hàng Bông, Hanoi, sáng từ 7 giờ đến 11 giờ, chiều từ 2 giờ đến 6 giờ. 5.742

Vì đi xa mà bán: một cái villa có đồ đạc, có đủ các nhà phụ ở giữa Đồ-sơn. Xây bằng Ciment, đá và gạch. Lợp ngói tiu. Trông ra bể và miền chung quanh đẹp tiện nhất. Có đường đi riêng. Có 2.300 thước ngoại giá lại còn một miếng đất 250 thước vuông để làm chỗ để auto. Người muốn mua giá dần cũng được. Giá 4.000 đồng. Hỏi tại nhà báo. 5.925

Xe ô-tô
(Automobiles)

MỘT DỊP TỐT

Vì thừa nên muốn bán bớt một cái ô-tô hiệu Peugeot 10 mã-lực, 5 chỗ ngồi, có đủ các đồ phụ. Ai muốn mua đến hỏi tại nhà báo. 5.899

Vì đi xa nên bán: Auto 10 c.v. *Rolland Pilain* chạy thật tốt. Từ khi mua chưa hề chữa qua. Có đủ cả áo xe và nhiều đồ phụ. Đèn secours mạ kền thật sáng. Người muốn mua giá dần cũng được. Giá 1.200 đồng. Hỏi tại nhà báo. 5.924

Bán một cái auto Renault 6 mã-lực, mới chạy được một năm. Máy còn tốt. Hỏi tại đường 33, (hàng Bún dưới) số nhà 38. 5.935

Muốn bán một cái xe ô-tô « Citroën » 10 Mã-lực, giá rất hạ. Hỏi tại nhà báo. 5.936

Bán ô-tô « Salmson » 10 mã-lực, kiểu xe thượng-hạng. Còn mới. Thiệt là một dịp tốt. Hỏi tại nhà báo. 5.942

Muốn bán một cái xe ô-tô « Peugeot » 10 mã-lực, kiểu thượng hạng. Mới chạy có 12.000 km. máy móc rất tốt, vai bọc đệm rất mới. Rất nhiều đồ phụ.

Hỏi tại: 110, Jules Ferry, Hanoi. 5.946

Xe-đạp, xe mô-tô
(Vélos, motos)

Vì đi xa muốn bán cái xe đạp hiệu « Peugeot » hỏi tại bản-quán, sáng 7 giờ đến 11 giờ; chiều 2 giờ đến 6 giờ. 5.941

Súng và chó săn
(Chasse)

Muốn mua một khẩu súng săn « Verney Carron » calibre 20. Hỏi tại nhà-báo. 5.766

Sách vở
(Livres)

Muốn mua một pho tự-vị cũ « NOUVEAU LAROUSSE *Illustré*. Đáng 7 quyển một pho. Hỏi tại số 20, Phố Tiên-Tsin, Hanoi. 5.767

Muốn mua một « collection Đăng-cổ tùng-báo. » Ai muốn bán hỏi tại nhà báo. 5.809

Muốn mua:
(On achète)

Muốn mua tủ gương đựng quần-áo, tủ kính đựng sách vở, bàn giấy. Giá rẻ. Hỏi tại nhà-báo. 5.891

Lặt vặt
(Divers)

Muốn đổi các thứ tem Đông-pháp lấy tem các nước. Ai có hỏi tại bản-quán. 5.808

MUỐN BÁN:

3 collimateurs; 1 grand niveau d'eau, 2 boussoles d'arpenteur; 1 mire.

Hỏi ông GRENÉS, ở số nhà 3, phố Jauréguiberry, Hanoi. 5.930

Quế bán Hội-chợ

Người tin dùng và đã có hiệu-nghiệm trong xứ Bắc-kỳ. Xin quí-khách ai muốn mua thì, nhân khi về Hanoi xem Hội-chợ, đến tại nhà ông Trần-Dự-Chương, số nhà 32, phố Trúc-lạc (gần trường Yên-phụ) bắt đầu từ hôm nay cho đến 5 décembre 1926, buổi mai 8 giờ đến 11 giờ rưỡi, buổi chiều 3 giờ đến 6 giờ. 5.960

MỚI TÁI BẢN

QUỐC-VĂN GIÁO KHOA THƯ'

LỚP ĐỒNG-ẤU

Giá bán 0 $ 10

Bán buôn và bán lẻ xin viết thơ cho

M. BÙI-XUÂN-THÀNH

Quản-lý nhà in Trung-Bắc tân-văn. 61-63, Phố hàng Bông. -- Hanoi

BẮC-TỐNG

Dương-gia-tướng

NGUYỄN-BỒ-MỤC dịch thuật

Mạnh-lương và *Tiêu-tán* thừa thế thắng quân tiến đánh. Tiếng quân *Tống* reo hò, vang động trong ngoài. *Thượng-vạn-hộ* bị *Mạnh-lương* giết chết, còn *Hạ-vạn hộ* cũng chết tại trong đám loạn-quân. *Trùng-dương-nữ* cưỡi ngựa đi trước, quân *Tống* theo sau, tiến thẳng vào trong thành *U-châu*.

Bấy giờ trong thành náo động, nơi quan chạy thẳng vào cung, phi báo *Tiêu* thái-hậu. *Tiêu* thái-hậu nghĩ thầm: Ta nay đương đương làm vua một nước, nếu chúng bắt được thì sẽ nhục biết là dường nào! Chi bằng tạ tiêu một chết cho rồi, để cho tránh khỏi sự nhơ-nhuốc.

Tiêu thái-hậu nghĩ vậy, tức khắc chạy vào nơi hậu-điện, cởi cái giải lưu thêu rồng, tự thắt cổ mà chết. *Mộc-sịch* phò-mã (tức là *Dương diên-lăng*) lẫn vào trong cung, vừa gặp *Quỳnh-nga* công-chúa ở trong cung chạy ra.

Quỳnh-nga công-chúa nói:

— Phò-mã ơi! Thái-hậu đã tự-tử chết ở trong cung rồi! Bây giờ bốn mặt đều quân giặc, phò-mã nên mau mau chạy trốn.

Dương-diên-lăng nói:

— Công-chúa chớ lo sợ! Ta đây tức là con thứ tư của *Dương* lệnh-công ở bên *Tống* mà đổi tên là *Mộc-dịch đề*. Ta đối cải ơn sâu của công-chúa trong bấy lâu, quyết không bao giờ ở Jem lòng làm hại.

Quỳnh-nga công-chúa nghe nói, vội quì xuống đất mà kêu rằng:

— Tình-nghĩa tối gối ở trong tay phò mã đó.

Dương diên-lăng nói:

— Bây giờ công chúa chịu theo tôi về Trung quốc thì xin đừng dậy, nếu không thì tôi cũng không dám cưỡng bách.

Quỳnh-nga công-chúa nói:

— Hiện nay tôi nước mất nhà tan, nếu phò-mã nghĩ đến tình cũ mà đem tôi về Trung-quốc thì sẽ tế nào tôi lại không theo.

Dương diên-lăng mừng-rỡ, tức thì thu-thập các đồ kim ngân châu-báu đóng làm mấy xe đem đi. Khi ở trong cung đi ra, vừa gặp *Da-luật học-cổ* đi đến. *Dương-diên-lăng* trông thấy mà bảo rằng:

— Đêm nghịch-tặc kia, chạy đâu cho thoát!

Da-luật học cổ không hiểu *Dương diên lăng* (tức là *Mộc-dịch* phò-mã, con tư tư của *Dương-nghiệp*) từng dự hội tại đây.

Dương-diên-lăng nói với *Bát vương* điện-hạ rằng:

— Tôi lên lúc sang ở bên nước *Liêu* này đã mười tám năm, ngày nay trông thấy điện-hạ, thật rất lấy làm hổ-thẹn vậy.

Bát vương điện-hạ tỏ lời phủ-dụ mà rằng:

— Cái công lấy được *U-châu* ngày nay, đều nhờ ở tay tướng-quân. Khi tướng-quân về bẩm-tuyết thành thượng, sẽ được trọng-thưởng, can chi mà hổ-thẹn!

Dương-diên-lăng cảm tạ. *Dương* lục lang nói:

— Nay ta đã bình-định thành *U-châu* rồi, nên thảo một đạo hàng-văn, sai người đi truyền-yết ở các địa-phương, khiến cho nhân-dân đều được yên nghiệp.

Bát vương điện-hạ theo lời, bảo *Khâu-chuẩn* thảo một đạo hàng-văn truyền-yết đi các địa-phương. Từ đó các địa-phương trong nước *Liêu* nghe tin quân *Tống* đã bình-định được *U-châu* rồi, đều kéo nhau đến xin đầu hàng.

HỒI THỨ XLIII

Cách mấy hôm sau, *Bát-vương* điện-hạ truyền mở tiệc ở trong cung, để khao-thưởng các hàng tướng tá. Ai nấy cùng nhau uống rượu rất vui-vẻ.

Dương-diên-lăng nói với *Bát-vương* điện-hạ rằng:

— Tôi có một việc muốn giải bày, chẳng hay điện-hạ có chuẩn lời cho hay không?

Bát-vương điện-hạ nói:

— Tướng-quân có ý-kiến gì, xin cứ giải bày, không cần chi mà ngại.

Dương-diên lăng nói:

— Tôi từ khi bị quân *Liêu* bắt được, *Tiêu* thái-hậu giả lòng thương, đối-đãi một cách rất tử-tế. Nay thái-hậu đã chết rồi, xin đem thi-thể làm lễ mai-táng, để gọi là đền chút ân xưa, khiến người nước *Liêu* khỏi chê *Dương-diên lăng* này là đứa phụ-bạc vậy.

Bát-vương điện-hạ nói:

— Tướng-quân nghĩ thế là rất phải, tôi xin vâng lời.

Ngày hôm sau, *Bát vương* điện-hạ truyền lệnh cho đem thi-thể *Tiêu* thái-hậu làm lễ mai-táng, theo như thể-lệ quốc-vương.

Ngày hôm sau, *Dương* lục lang vào nói với *Bát-vương* điện hạ, xin thu quân về nước. *Bát-vương* điện-hạ theo lời, truyền cho các tướng chỉnh quân làm tiền-đội và hậu-đội để sửa soạn khởi hành.

Khâu-chuẩn bàn nên đóng quân trấn-thủ ở *U-châu*. *Bát-vương* điện-hạ nói:

— Đóng quân có hai điều không tiện: Một là hai giống cùng ở với nhau, thống thuộc không được hợp-nhất; hai là nước nọ cách trở xa xôi, khi quân *Liêu* làm phản, Trung-quốc không thể biết đến. Chi bằng ta hãy thu quân về nước, rồi sau sẽ bàn cách phòng thủ.

Khâu-chuẩn nghe lấy làm phải. Ngay ngày hôm ấy, đại-binh tự *U-châu* thẳng đường trở về *Biện-kinh*. Khi về gần đến kinh-thành, *Bát-vương* điện-hạ sai người báo tin trước để *Tống Chân-tôn* biết. *Tống Chân-tôn* sai các quan triều-thần ra mọi chỗ đi nghênh-tiếp.

Bát-vương điện-hạ tới nơi, quan khâm-mệnh đại-thần là *Tôn* ngự-sử cất chào, rồi hai người cùng giông ngựa ngang nhau đi vào trong thành. *Dương* lục-lang và các tướng đóng quân ở phía ngoài thành.

Sáng hôm sau *Bát vương* điện-hạ cùng các vị đại-thần vào làm lễ triều-kiến, dâng tờ khải-thương nói về việc bình-định nước *Liêu*. *Tống Chân-tôn* xem xong, mặt rồng hớn hở, ban lời phủ-dụ các quan đại-thần và khen ngợi cái công thắng trận.

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mỏ-neo,
15 chân-kính
Mặt và kim
có chất dạ-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá.......... 11$50
BÁN TẠI HIỆU:
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert, — HANOI
3011

Cải-lương Hí-viện
RẠP HÁT MỚI
42, Phố Hàng Bạc, Hanoi

Cuộc hát Hội-chợ

Thu nửa tiền

Bản viện đã chọn 13 TÍCH HÁT CHÈO CẢI-LƯƠNG và 2 TÍCH HÁT CHÈO CỔ HAY VÀ BUỒN CƯỜI THỨ NHẤT, diễn trong những ngày Hội-chợ (từ 28 Novembre đến 12 Décembre 996) để hiến các quí-khách các tỉnh về xem Hội-chợ.

Sắp sửa diễn

NỮ TÚ-TÀI
Hát chèo cải-lương
Soạn giả: Nguyễn-đình-Nghị

Thu nửa tiền

Tối thứ năm và tối thứ sáu 25 và 26 Novembre

NỮ-TÚ-TÀI
Hát chèo cải-lương
Diễn lần thứ nhất
Nguyễn-đình-Nghị soạn

Soạn giả chính là nhà soạn những vở hát hát «Trận cười» và «Oan bà-thị-Kính» mà đã được nhiều quí khách ban khen. Ba chữ «Nữ-tú-tài» chắc các ngài cũng đã rõ cho là tích hát có văn-chương ý vị, mà lại trích theo câu chuyện, chắc các ngài được vừa lòng. *Bàn tay nâng mấy quả bóng, Thuyền quyên có một anh hùng thời hai.* Có nhiều tình tứ, quãng nào cũng vui, câu nào cũng nhã. Mời các quý-khách chiếu cố.

Có bán vé từ tối thứ tư và buổi trưa thứ năm.

Mới đến! Mới đến!!

Giường Hồng-kông bằng đồng mạ vàng cột vuông kiểu mới, rất nhã và các kiểu giường bằng sắt giá bán phải chăng

GƯƠNG SOI các kiểu các kiểu KHUNG gương tây rất nhã và bền.

Hiệu TRỊNH-XUÂN-NGHĨA 7 Rue du Chanvre Hanoi Tél. n° 250.

NHÀ BA-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc:

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.
Chế toàn bằng chất: Santalol
chất: Salol
và chất: Urojormine

3001 **Giá 1$80 một hộp**

Tại hiệu CHARMEUSE
Phố LIÊN-TRÌ, số 43, HÀ-NỘI
(Cuối đường hàng Kèn, bên tay phải, sau Hội-chợ)

CÓ BÁN:

Các thứ mũ đàn-ông, đàn-bà, trẻ-con; — tất tay, khăn; — áo đàn-bà, con-gái; — tạp hóa; — giầy đàn-ông; — khăn bàn, khăn ăn, khăn mặt, khăn tắm, khăn giải giường; — áo *sơ-mi* đi lễ, người-lớn, trẻ-con, áo-ngủ; — đồ chơi, vân vân.

Vừa mới sang: bérêts Casqué. — Sắp sang: cravates đẹp — áo sơ-mi hoa — giầy dạ đi trong nhà — tất chân — đồ chơi, vân vân.

Hiệu «CHARMEUSE» **BÁN THEO GIÁ QUAN TIỀN TÂY, RẤT RẺ.** 2004

MUỐN BÁN RẺ!!

Vì cửa hàng sắp giọn lại phố hàng Đường, số 45, nên muốn bán rẻ:
Tủ sắt đựng bạc.
Tủ lim bày hàng.
Và các hàng dạ, laine, v.v.
Chỉ bán từ mồng 10 đến 20 Novembre 1926 mà thôi.
Nên đến xem ngay.

NAM-THỊNH
6, Rue des Cantonnais, Hanoi.

SÁN-NHIÊN-ĐÀI
Bổn tôi hát chèo cổ đặc biệt là:

Tối thứ ba, tối thứ tư, tối thứ năm và tối thứ sáu 23, 24 25 và 26 Novembre 1926

Có nhiều qui-khách ngỏ ý cùng bản rạp muốn xem diễn mấy tối hát chèo cổ, vì lối chèo cổ là một lối hát riêng của xứ Bắc-kỳ ta, có nhiều câu hát rất hay và nhiều giọng hát rất êm ái rịu ràng.

Vậy bản rạp xin theo ý các qui-khách chọn những tích chèo cổ rất hay và rất vui trò để hiến các qui-khách mấy tối hát đặc biệt là;

Tối thứ năm 25 Novembre 1926

TẠP KỊCH PHA HÀI-KỊCH
1° HẠNH NGUYÊN CỐNG-HỒ
(Cảnh Trùng-đài)
2° PHAN TRẦN
(Phan-sinh ốm tương-tư)
3° CHU MÃI-THẦN
(Cảnh Tuần-ty)
4° HANG MÃ THUA BẠC
(Đại Hài kịch)

Bốn tích này rất hay và rất vui, có đủ các vai khôi hài như; vai ông Lang, thầy bói, tuần ty, thợ-mã và thầy-cúng không ai nhịn cười được.

Tối thứ sáu 26 Novembre 1926

KIM NHAM

Tích hát này cảnh nào cũng vui. Có vai cô-đồng và thầy bèo ra bông lơn và có vai đào hát giọng điệu rất hay và diễn bộ giả điên rất khéo. Cảnh cuối cùng có lập đàn khai-phương, phá-ngục.

Trong bốn tối hát đặc biệt này có hát đủ các lối đủ các giọng chèo cổ và tối nào cũng có bán vé từ mấy hôm trước. Xin mời các qui-khách lấy vé trước kẻo hết chỗ.
5005

Tối nay thứ năm
Khai rạp hát
Tuồng kinh
Ở trong Trung-kỳ ra
tại rạp chớp ảnh
hàng Quạt
30 VAI ĐÀO KÉP!!

Một người lính khố-đỏ can án. — Một người lính khố-đỏ can an đánh người bị thương thì tòa phạt 45 ngày tù, có trát sức cho sở mật-thám bắt.

Con nhà ai? — Có một đứa con giai, lên bốn tuổi, lạc ở phố Paul Bert, thì linh cảnh-sát đã cho đưa vào sở cẩm nuôi tạm để đợi người nhà lại nhận. Ai mất con cứ lại sở cẩm mà nhận.

HÀ-ĐÔNG

Các cuộc thể thao. — Tỉnh Hà-đông vào khoảng một năm trở về trước xem ra thua kém các tỉnh khác về sự thể dục nhiều lắm. Đến nay chắc người nào xa lạ có bước tới cũng phải khen cho rằng bọn thanh-niên Hà-đông đã hiểu thể dục ích lợi là thế nào. Nào là ở các trên bãi cỏ lúc nào quả bóng cũng bập bồng, chuyền chỗ nọ ra chỗ kia nhất là vào ngày thứ năm và chủ nhật thì học trò kéo nhau ra các bãi đông lắm, hội nhớn hội nhỏ, tranh tài đua sức, chịu khó tập rèn. Nào là trên các ngả đường, xe đạp đi lại kẻ chạy chơi, người chạy tập, thì nhanh thì giỏi. Đứng đâu cũng chỉ thấy bàn chuyện đá bóng, nói chuyện xe đạp, tán dương tài sức, bình phẩm thua được, nào cuộc thi này, nào cuộc thi khác, thật tỏ ra cái vẻ sầm uất lạ thường.

Hội xe đạp tỉnh Hà-đông từ xưa đến nay mới có là một. Nhờ có mấy ông đã ra công lo liệu, xin phép quan trên, mà hội đã được lập thành kể từ ngày 31 juillet 1926. Số người vào hội lúc ban đầu mới có hơn ba chục, song toàn là các nhà rất có lòng nhiệt thành cả. Cứ suy như các cụ già thì còn thiết gì xe đạp nữa thế mà có mấy cụ, một niềm hâm mộ thể dục, vui lòng vào hội, cốt để giúp cho hội lấy nhiều người như rất thêm chân, cho có đủ tài liệu mà tổ chức các công việc. Như thế thì hội xe đạp Hà-đông sau này làm gì chẳng có cơ thịnh vượng, làm gì chẳng có thể theo chân nối gót với các hội to như hội *Velot Club* Hanoi cùng các hội khác bên Âu Mỹ.

Ta há lại không cùng với M. P. Tchấn Long (Việt-tri) mà xưa nay vẫn hay bàn về vấn đề xe đạp trên tờ báo, và lại cũng có nhắc nhỏm đến hội xe đạp Hadong luôn mà chúc mừng cho hội được vĩnh viễn và chóng có kết quả tốt hay sao!

J. Đỗ-ba-Lộc
34 rue G. Lambiot Hanoi

HẢI-DƯƠNG

Làm lại đền Gốm. — Đền Gốm tại làng Gốm thuộc huyện Chí-linh thờ đức phó tướng nguyên là chú đức thánh Trần Hưng-đạo, cũng là một bậc anh-hùng cứu quốc về đời nhà Trần, vừa rồi bị lụt đổ nên nay dân làng đã khởi công làm lại để lưu lại cái linh tích của một vị anh-hùng vậy.

Vũ-lương-Quí

PHỦ-LẠNG-THƯƠNG

Tin quan Công-sứ bản-tỉnh. — Quan Công-sứ Fournier bị yếu đã mười hôm nay, điều trị tại nhà thương Saint Paul Hanoi, thì nay ngài đã bình phục. Ta được tin mừng rằng ngày thứ sáu này ngài sẽ trở về làm việc như thường.

PHỦ LÝ

Nạn ô-tô. — Hồi 10 giờ sáng hôm thứ ba, 23 novembre, một chiếc xe ô-tô nhà, trong có ba người ngồi ở mạn Nam-định về, khi đến quãng đường thuộc địa phận làng Đông-xá, giáp xã Tát-tri, thì chẹt phải một ông già, 72 tuổi, tên là Lại-văn-Nguyện, quán xã Yên-thông, tổng Đông-xá, huyện Thanh-liêm. Ông lão bị xe đè phải gãy ống chân, đem lên đến nhà thương thì chết.

THÁI-BÌNH

Có thể lạo dân mới được nhờ. — Năm nay giời làm lụt lội, sau phủ huyện bị lụt nhờ có hội-đồng Cứu-tế phát gạo, muối, quần áo, chăn chiếu nên người bị lụt đỡ phần cơ khổ được nhiều lắm. Mấy tháng đầu nước chảy ngang giời, đi lại rất nguy hiểm, nên việc trông coi sự phát chẩn không được như bây giờ, nên có xảy ra nhiều sự hà lạm.

Hôm thứ hai vừa rồi M Domes là phó công-sứ và ông đại-biểu Trần-đình-Hòe có chân hội-viên hội-đồng Cứu-tế bản tỉnh và kèm soát mấy lần phát chẩn trước tại làng Tạo-cao và Cổ-khúc ở phủ Tiên-hưng có xét ra kỳ phát gạo vừa rồi làng Cổ-khúc phát thiếu hai bao gạo hỏi thì thư-ký đổ cho người nhà lý-trưởng khiêng về nhà lý trưởng, lý trưởng thì đổ cho bọn người nhà thư ký lấy. Nên hội-đồng Cứu-tế đã lập tức đệ sang tòa án xét xử. Mong rằng quan Cai-trị và quan tòa án sẽ trị bọn ấy một cách nghiêm nhặt như ở Hưng-yên vừa rồi, thì họa may mới có được kẻ lòng lang dạ thú như thế.

Q. lại cảo

VIỆC TRUNG-KỲ

HUẾ

Tiệc mừng tứ tuần thọ. — Ông Tôn-thất-Bính, tri-huyện Phú-lộc, năm nay 40 tuổi, ngày 14 novembre vừa rồi, là ngày sinh nhật, ông có bày ra một tiệc rượu mừng thọ. Tiệc ấy bày từ chiều hôm 13, có mời đông đủ quan khách, phần nhiều là quan viên tùng sự chánh phủ Nam-triều và Bảo hộ. Tiệc mở tại tư thất, có gọi bốn cô ca nhi của đức bà Chúa-Nhất, bốn ca nhi ấy có đủ tài sắc thanh âm, nên tiệc mừng lại càng có chiều vui thú lắm!

Thời tiết. — Đầu mùa thu này ở lục phủ huyện Thừa-thiên thời tiết chẳng được điều hoà cho mấy, song so với ba bốn năm trước thì có phần hơn, vì rằng lụt lội tuy có, mà mùa màng vẫn làm được. Nay tháng chín đã gặp một kỳ lụt qua rồi, đã đến tháng mười, trong tháng mười này chỉ còn ngại đến ngày 23 là ngày thường có lụt, vì tục ngữ có câu: Ông tha mà bà chẳng tha, làm cho cái lụt 23 tháng mười, ấy là một câu phương-ngôn nay đã thành lệ thành thói mà cũng lắm khi tin được; nếu qua ngày 24 mà không lụt tại chắc là đã hết lụt rồi.

Án mạng. — Tại huyện Phú-lộc vừa rồi, có xẩy ra một cái án mạng sự tình như sau này: Một thằng nhỏ chăn trâu đem trâu thả vào vườn của một người nhà quê kia, trâu vào vườn thì có bao nhiêu cây sắn vồng khoai nó cũng phá hại, vì thế mà người chủ có hoa lợi ấy tức giận la rày đứa chăn trâu rồi tiếp đánh thêm nó vài lẻ roi, thằng nhỏ biết có tội, liền lùa trâu trở về, đến nơi nhà thì anh nó trông thấy chân vết bầm, hỏi nó thì nó bảo người kia đánh; anh nó giận quá, khiến nó chạy lại nằm vạ nhà kia, nó vừa đi nửa đường thì ngã xuống mà chết, bởi có ấy mà quan trên bắt tên đánh người phải khổ sai vì tội sát sinh. Như thế cũng khá gọi là minh chánh, còn đứa sinh sát kia cũng đáng tội rồi. Xem như thế bởi sự huyết khí nó chỉ nhơn một sự giận hờn nho nhỏ mà làm khi xẩy ra một cái họa rất to, vậy mới biết chữ nhẫn là quí. Song tưởng rằng một người nhà quê nhờ cậy tấc đất ngọn rau mà sanh lý, chẳng may bị trâu bò phá hại, thật nên tức, mà tức thì phải đánh. Điều ấy tưởng quan xét rõ giảm cho tội nhơn ít nhiều mới phải. Và chăng thằng bé chăn trâu nầy nguyên nó có bịnh gì chẳng rõ, mà trong mình nó thường bầm tím chẳng ai dám nuôi vì sợ nó chết, nay rủi anh nầy đánh nó một roi thật là họa lai thần ám cho anh, nếu quan trên xét rõ giảm tội tình to ấy là đại phúc.

THANH-HÓA

Án mạng. — Hôm 13 tây là mồng 9 ta vừa rồi ở hạt Phủ Thọ xuân có xẩy ra việc án mạng chết hai người. Nguyên dân làng Dương-lục có trâu bò thả đi ăn lúa má gì của làng Thanh-yên. Dân làng Dương-lục biết tin bèn có cho mấy người đi xuống làng Thanh-yên mà xin lỗi và xin dắt trâu bò về. Dân làng Thanh-yên đã không trả trâu bò, lại còn đánh mấy người làng kia, phải hai người bị thương nặng nằm ở đó, còn một người thì chạy về báo tin cho làng Dương-lục. Dân làng Thanh-yên thấy vậy biết rằng có lỗi, nên lập mưu đem hai tên dân làng họ ra mà đánh, để làm ra cách hai bên cũng có người bị thương. Song đánh thế nào mà quá tay đến nỗi hai người làng mình lại chết! Ôi! Oan uổng thay! quan phủ được tin đến khám xét, đã trình tòa bầm tỉnh.

Việc nầy không biết rồi ra làm sao? Nếu có phải chắc là làng Thanh-yên tự đem hai tên dân làng mình ra đánh đến nỗi chết thì làng ấy phạm hai tội, quan trên sẽ trừng trị cho, kẻo oan uổng cho cái hồn hai tên dân thiệt mạng.

Tiết trời. — Hôm 18 và 19 tây, đã trở tiết trời nên lạnh khó chịu. Vừa hôm 17 tây thì trời còn nóng nực, thế mà qua ngày sau lại khác hẳn, nhiều người già yếu vì thế mà ốm.

Sở nhà thương Hậu lộc bao giờ làm? — Việc làm tại huyện Hậu-lộc một sở nhà-thương là điều rất ích lợi cho dân, quan huyện đã xin phép quyên tiền nâng tổng để làm, quan sứ cũng đã y cho đã lâu, song không biết vì lẽ gì mà đến nay vẫn chưa thấy khởi công làm? Có lẽ vì số tiền quyên góp nay chưa đủ chăng? Chỉ có sự ấy mới có thể ngăn trở sự khởi công mà thôi, song theo như lời vài người dân ở đây nói thì có lẽ sự thu góp tiền quyên đã xong cả rồi, không biết có thật không? Nếu thật thì có lẽ vì việc tìm người lĩnh trưng chưa được nên chi chưa khởi công làm, chớ không còn lẽ gì nữa. Xem chừng dân chúng hoan nghênh sự lập nhà thương này lắm lắm, mà hoan nghênh bao nhiêu thì nóng nẩy về sự chờ đợi bấy nhiêu. Và lại nếu quả thật ông huyện xin đổi về Nông-cống thì nên kíp lo cho làm sở ấy ngay đi, vì việc ấy là một cái công cuộc của mình gây, mà lại tránh được các sự đàm tiếu của lê-dân.

VINH

Quan Công-sứ Tribaudeau về nghỉ. — Chủ nhật mới rồi nhà *xéc* Tây có mở tiệc *champagne* tiễn quan cai-trị Tribaudeau, công-sứ Nghệ-an sắp về Tây nghỉ.

M. Saraud là kỹ-sư sở Công-chính, hội-trưởng nhà *xéc* có đọc diễn văn chúc mừng và quan Công-sứ có đáp từ.

TOURANE

Bệnh dịch tả. — Đã có mươi hôm nay, kể từ 15 novembre, cái bệnh nguy hiểm ấy hình như lại lan man ra nhiều chỗ: như tả ở xung quanh lối Chợ-mới, ở bên kia sông và ở gần thành thị; mỗi nơi đều bị vài ba người, còn những người mắc nhẹ hoặc *thổ*, hay là *tả*, chỉ một chứng mà thôi, thì đều trị được lành mạnh cả.

Cái thời chứng năm nay sao mà lạ như thế, về mùa tháng mười rồi, trời vẫn thường mưa dầm gió bấc luôn, kể khi bận vẫn không lấy làm trái tiết lắm, mà lại có bệnh truyền nhiễm chẳng khác chi trong lúc nắng nồng ngày tháng tư tháng năm!

Mong sao cho chóng qua khỏi cái cơn tật-dịch nầy, để dân sự được an cư lạc nghiệp, thực là may lắm vậy.

NHÂN DỊP BẠC CAO
Không đâu có hàng rẻ bằng

Hiệu tôi vừa mới nhận được ở bên Tây gửi sang những món hàng sau này: *Giấy gai tây để khâu bao,* cũng là các thứ *Bao gạo Rọc-Xanh, rọc Tím,* bao cũ, bao mới, đều có cả. Hiện tôi lại có bán các thứ: *Nước Hoa, Sáp Thơm* và *Bút Máy* hiệu «EDAC». Nhân dịp giá tiền bạc tây cao, cho nên tôi mua được những thứ hàng trên này rẻ lắm. So giá bây giờ với mấy tháng trước, thì mỗi đồng bạc hạ tới 0$25, vậy hời giá được bao nhiêu tôi xin hiến các qui-khách hết cả. Qui-khách chiếu-cố đến mua hàng ở bản hiệu sẽ biết cho là sự thực, nhưng xin mua ngay, kẻo cái dịp này chính là cái buổi mà những món hàng trên này bán chạy lắm. Kính cáo.

ĐỨC-LONG, 98, Rue des Pavillons-Noirs (số 98, Phố Hàng Mã-Mây) Hanoi

VỆ-SINH-BÁO
Direction: 59 Rue Paul-Bert — Hanoi — Téléphone N° 96

Tòa báo VỆ-SINH đến nay đã nhận được *ngót một vạn bức thư xin gửi cho* **báo biếu không**. Vậy chỉ nay mai là **hết số báo biếu không** và Báo-quán không nhận giấy xin nữa. Vậy ngài nào còn chưa gửi tên đến thì nên kíp gửi, kẻo muộn.

Nay làm sổ mới, vậy ngài nào *xưa nay vẫn nhận được báo, cũng cứ viết thư về cho* thì mới có tên, và sau mới còn có báo biếu gửi đến.

Cho tiện việc vào sổ, xin các ngài *viết thư thật vắn-tắt*, và cốt nhất là *biên tên và chỗ ở cho rõ.*

Ở góc bức thư, xin *đề to tên tỉnh* các ngài ở vào nữa, để khi đến nơi, xếp ngay thư tỉnh nào vào tỉnh ấy cho tiện.

VỆ-SINH-BÁO
3002

POSTES RECETTE AUXILIAIRE HANOI B.

Sở Bưu-điện phố hàng Bồ Hanoi

Hòm bỏ thơ của sở giây thép phố hàng bồ mỗi ngày 7 chuyến lấy thơ. Những thơ từ bỏ vào hộp ấy sẽ được đi rất nhanh chóng.

Ở đây có bán cả các thứ tem, giấy tin chỉ, nhận thơ recommandée, bán và phát những Mandat Tây và Mandat Đông-pháp.

Các ngài có cần nói điều gì xin cứ đến đấy lúc nào cũng có người chực tiếp.

Rượu bồ-đào:
TONIQUE TONKINOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chớ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Các thứ rượu nho càng ngày càng thấy nhiều mãi ra, nhưng xét ra thì chỉ có thứ «*Tonique Tonkinois*» là có giá-trị hơn cả vì rượu ấy bao giờ làm cũng rất là cẩn-thận, đã từng được sắc chỉ của quốc-vương Đại-nam và Ai-lao ban khen.

Vậy như thế, thì các ngài cũng chỉ nên dùng thứ rượu ấy và nên nhớ kỹ lấy cái dấu hiệu của thứ rượu ấy.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Hoa Đào Trước gió
(NẠN-TRUNG TÌNH NỮ-LANG)
(Nghĩa-hiệp tiểu-thuyết)

Sách dầy non 300 trang. Giá bán 0$65 Cước phí 0$20. Mua buôn trừ 15 phân. Thư và Mandat xin gởi cho:
M. BÙI-XUÂN-HỌC
Trung-Bắc Tân-Văn, Hanoi.
5.558

Dépuratif Ribal
Thuốc tẩy huyết và tiêu độc

Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, nên thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.

Giá tiền: **1$30**

Pommade Ribal
Làm cho đỡ đau, trừ trùng-độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, và các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.

Giá tiền: **0$80**

BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ
L. BLANC
31, phố Paul-Bert, Hanoi
3003

CHU' TÔN!

ai muống ngăn ngừa cho thân
CHO KHỎI ĐAU
NHỨT LÀ
Khan cổ, đau đớc giọng,
yếu tim, đau phổi
thì chỉ có ngậm THUỐC HƯỜN
VALDA
Hơi thở đã thong mà lại được
Khỏi lo cảm mạo thương hàng
Dầu có thở hit buổi hậm đơ dáy
hay là có vật đọc.
Thì cũng Khỏi lo đau
Còn có đau:
Sổ mũi, Khan cổ, Khao tiếng,
nóng lạnh cũng là ho
thì cũng cứ dùng THUỐC
PASTILLES VALDA
ngậm thong hơi tốt lắm.
Mà phải nhớ mua thứ thuốc
đó mới linh nghiệm
Coi cho Kỹ trên nắp hộp
có hiệu chữ
VALDA
MỚI THIỆT PHẢI

NHÀ BA-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghịp.

Mắc bệnh ghịp, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghịp, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rascol

Bán khắp các hiệu thuốc
Mỗi ống 25 cachets
Giá 0$50 một ống
3031

KÝ TÊN KHÔNG RÕ

Bắt-quản xin các ngài mua báo khi có việc gì viết thơ đến hỏi bản-quản, thì cho biết cả số in ở tờ giấy gói báo, hoặc là gửi cho bản-quản cái giấy quản ấy, để cho người làm dễ tìm kiếm. Kẻo các ngài thường hay ký tên vẫn tắt, hoặc thất quá, không sao đọc được, thành ra nhiều khi bản-quản không biết ai mà trả lời.

Nếu quí-vị biết lo, muống cho trong mình đặng mạnh giỏi hoài, thì phải lâu lâu uống thuốc liêu

PILULES PINK

đặng cho máu trở tốt, bổ, gân cốt khoẻ mạnh và nội cả thân thể đều được hoà lạc.

Thuốc liêu **PILULES PINK**

có bán cùng trong các nhà bán thuốc.

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU
(hiệu đầu nai)

Người bị bệnh ghịp và bệnh sốt rét thường hay thấy trong mình mệt nhọc mà lại rất là lâu khỏi. Khi bị bệnh thì nhiều mồ-hôi, yếu đuối đi, đánh trống ngực, ăn không ngon, ngủ không yên, đau lưng, đau mình, khó thở, mệt nhọc lạ thường.

Chân huyết kém hẳn đi, thế thì nên bổ ngay vào cho chân huyết những chất đã hư đi trong khi ốm là: chất sắt, như thế mà dùng thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) thì không còn gì để khỏi hơn nữa.

Uống thuốc ấy hễ đến dạ dày thì tan ngay, không sợ ngay hiểm gì cả. Chỉ trong vài hôm lại thấy khỏe mạnh như thường; những người nào bị bệnh ghịp mới khỏi, yếu đuối, đau lưng, đau mình, đau dạ dày, hay đánh trống ngực mà dùng thuốc này thì thấy khoan khoái lạ lùng. Chỉ nống độ vài lọ thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) thì lại khỏe mạnh như thường.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.
3045

RU'Q'U PIPPERMINT

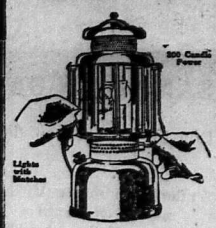

ĐỜI CHO ĐƯỢC HIỆU
GET!
Rượu này uống mất khan tiếng và tiệu.
Làm bằng đường tin anh.
BÀ CHỮA NHỮNG CRÈMES BẠT-HÀ.
Pha lẫn với nước, rượu Bạt-hà Pippermint uống lấy làm mát mồ lắm.
Hàng cất ra từ năm 1796 ông **GET FRÈRES**
ở thành REVEL (Tỉnh Haute-Garonne)

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM
(Payements en timbres-postes)

Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trừ ra những tiền đổi chỗ ở, còn thì bản-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

ĐÈN MĂNG-SÔNG
(LAMPE COLEMAN)
SÁNG NHƯ SAO BĂNG!

Rứt tiện cho các nhà sang-trọng và các khách-sạn ở khắp các nơi không có đèn điện

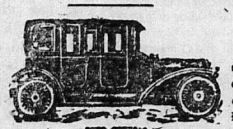
Cách dùng rất giản-dị! Thắp không tốn!

Bán tại: L'Union Commerciale Indochinoise et Africaine Haïphong, Hanoï, Nam-định, Bến-thủy, Thái-bình, Yunnanfou, Tourane, Huế, Qui-nhơn, Nha-trang, Đông-hới, Thu-xá, Saïgon, Pnom-Penh.
3007

VÌ MÙA MƯA
Sang Lào phải đi lối Đông-hà

CÔNG-TY PHẠM-VĂN-PHI
Có các đường chạy thơ ở phía bắc Trung-kỳ

LƯỢT ĐI
Đông-hà cứ thứ ba chạy lên Laobao ngủ, sáng hôm sau đi đến Savanakhet đáp chuyến tàu thủy sang Vientiane.

LƯỢT VỀ
Savanakhet sáng sớm thứ hai chạy đến Schepone ngủ, chiều hôm sau tới Đông-hà.

Mỗi chủ-nhật chạy có một chuyến, các quý-khách ai muốn đi xin đánh giây-thép cho biết trước hai mươi bốn giờ để bản-ty liệu xếp xe cho đủ.

Đường đi Huế và Tân-ly đi Nghĩa-hưng ngày nào cũng có xe chạy, xin lấy vé trước một ngày.

Lối đánh giây thép: PHAMVANPHI, Vinh, Đông-hà, Tân-ly, Thakhek hay là Napé
3033

CHÈ 雪泰

Quý-khách muốn sơi thứ chè quanh năm thơm ngon, xin lưu-tâm chiếu-cô sơi chè chính-hiệu NINH-THAI thời quý-khách sẽ được mãn-ý.

NINH-THÁI
10, Rue des Cantonnais, Hanoi
113, Phố Khách, Haïphong
78, Phố hàng Trống, Nam-định

Rắc thuốc bột
SUDOL
thì trừ khắc tuyệt nọc
RÔM-SÀY

Lúc đang ngứa ngáy khó chịu được rắc thuốc Sudel thì thấy dễ chịu lạ thường, mà sau rôm-sảy không mọc lên được nữa.

Thuốc này quý vô cùng, mà giá lại rẻ.

Một hộp lớn: 0$50

Bán tại hiệu Bào-chế
CHASSAGNE
Số nhà 59, phố Tràng-tiền
HANOI
3027

Hiệu bào-chế J. BLANC
L. BLANC kê-nghiệp
Lập tự năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lớp-láng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) số 31, Hanoi-Tonkin
Giây nói số 59

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI:

CAFÉ KOLA COCA. — *Rượu bổ để cho những người ốm và dân bà ở cữ. . . . . Một litre: 2$40*
Trước khi ăn cơm uống một cốc con.
ELIXIR HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc nước. Một chai: 1,25*
GRANULÉ HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc hạt. Một chai: 1,25*
Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh ghịp và các bệnh đau phổi rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.
SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống 3 hay 4 muỗm. . . . . Một chai: 1,25*
GOUTTES NOTAL, Circulation du Sang. — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều. . . . . Một chai: 0,80*

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản-hiệu xin trả lời ngay
Tiền gửi hàng phần người mua phải chịu
3003

COLLYRE JAUNE
SELON LA FORMULE DU
DOCTEUR CASAUX
DIRECTEUR DE L'INSTITUT OPHTALMOLOGIQUE
PROFESSEUR A L'ÉCOLE DE MÉDECINE DE L'INDOCHINE
THUỐC CHỮA MẮT CỦA QUAN Y KHOA BÁC-SĨ CASAUX
Giám-đốc nhà thương chữa mắt hàng Gà, Hanoi,
đã kinh-nghiệm mà chế ra để chữa cho người Annam.
Kiến-hiệu lạ thường — Không sốt
Để lâu không hỏng — Rẻ tiền
Giá một lọ có ả ống nhỏ rọt. . . . . 0$90
ĐỘC QUYỀN BÁN TẠI:
PHARMACIE CHASSAGNE
59, RUE PAUL-BERT, HANOI
3032

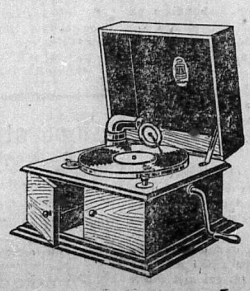
Cách chế-tạo tối-tân của Pháp
HOTCHKISS

Một cái kiểu độc-nhất vô-song. — 12 mã-lực. — Về đường lịch-sự và về đường cơ-khí cũng hơn các kiểu có tiếng nhất thế-giới, mà lại hơn các kiểu khác về đằng giá rẻ và về sự tinh-vi của các lối chế-tạo Pháp.

Vừa có những tính-chất hay của các kiểu xe nhỏ và các kiểu xe lớn.

ĐÓ LÀ KIỂU XE:
« LE JUSTE MILIEU »
Xưởng xe ô-tô BOBILLOT
3016

GRANDS MAGASINS RÉUNIS
PHỐ PAUL-BERT. — HANOI

MÁY NÓI « ODÉON »
Hôm gỗ sơn, cái bàn dùng được hai việc, dùng đĩa chạy saphir hay đĩa chạy ghim cũng được cả. Máy tốt mà êm.
35$ và 25$
Có thiếu đĩa hai mặt.

NHỮNG NGƯỜI ĐAU MÁU MÒN MỎI YẾU MỆT
HƯ NHƯỢC MẤT KHÍ SỨC LIỆT MỎI GÂN CỐT

Tại phong thổ lạ, mệt yếu bịnh oạn, khi lo làm quá đỗi, ăn chơi quá độ mệt mỏi sanh đau. Ngủ-nghê không ngon giấc. Trí thức mòn hao, mất chí phế bỏ công việc. Mình mất tin lấy mình, ấy là tại mình yếu nhiệc bịnh oạn.

L'ÉLIXIR ZIDAL

là thuốc uống thấm bổ sức lại, tuồn như có điển khí chạy vào mình chuyển động cả thân, đâu đó hòa lạc, trở mạnh giỏi, sức lực có lại như lúc xuân xanh.

— Có nhiều lời bịnh nhơn và lương-y chứng chắc vậy. —

Mỗi ve giá: **11 fr. 50**

Có sách nhỏ chỉ biểu đủ đều, gởi thơ hỏi hàng.
Spécialités Neurologiques du Docteur Salles, 11, Boulevard de Strasbourg, PARIS
THUỐC CÓ BÁN CÙNG CÁC NHÀ THUỐC

Dù các ngài đau dạ dày đến thế nào mặc lòng, hễ dùng:

Thuốc bột Saint André

thì sẽ thấy kiến hiệu tức thì.

Các sự đau đớn đã liền tán đi, các ngài lại được khỏe mạnh như thường.

Thuốc bột Saint André

lại chữa các bệnh như là:
Đau tỳ vị, bệnh đầy, bệnh ợ chua, vân vân...

Giá bán: 0$85 một lọ

Hỏi tại hiệu Bào-chế
CHASSAGNE
9, Rue Paul Bert, Hanoi

NHÀ BA-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọt.

Giá tiền 0$80

3046

Certifié l'insertion — Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn — Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ. Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)